

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

PLENAIRE VERGADERING

HANDELINGEN 46

MORGENVERGADERING VAN WOENSDAG 22 MEI 1996

RESOLUTIE VERLAGING WERKLOOSHEID

RESOLUTIE BESTRIJDING WERKLOOSHEID

RESOLUTIE VLAAMS WERKGELEGENHEIDSBELEID

Inhoud

Nr. 46

Woensdag 22 mei 1996
Morgenvergadering

	Blz.
Berichten van verhindering	2343
Voorstel van resolutie van de heren Jos Geysels, Jef Sleeckx en Chris Vandenbroeke c.s. betreffende de drastische verlaging van de werkloosheid – 271 (1995-1996) - Nrs. 1 tot 3	
Voorstel van resolutie van de heren André Denys, Karel De Gucht, Didier Ramoudt, Marino Keulen, Dirk Van Mechelen en Louis Bril betreffende het leggen van prioriteiten inzake de bestrijding van de werkloosheid – 280 (1995-1996) - Nrs. 1 tot 2	
Voorstel van resolutie van de heren Paul Deprez en Johan De Roo c.s. betreffende het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid – 292 (1995-1996) - Nrs. 1 tot 4	
Bespreking	2343
Sprekers : de heren André Denys, Jos Geysels, Johan De Roo, Jef Sleeckx, Christiaan Vandenbroeke, Jos Stassen, Robert Voorhamme, Ludo Sannen, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Paul Van Grembergen, Frans Wymeersch, Gilbert Bossuyt, Pieter Huybrechts, Filip Dewinter, Jan Penris, minister Eric Van Rompuy, minister-president Luc Van den Brande en minister Theo Kelchtermans	
Regeling van de werkzaamheden	2363

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.05 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Marijke Dillen : familieverbindingen ;

Nelly Maes : gezondheidsredenen ;

Jan Caubergs : ambtsverbindingen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Jos Geysels, Jef Sleetckx en Chris Vandenbroeke c.s. betreffende de drastische verlaging van de werkloosheid
– 271 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 3

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren André Denys, Karel De Gucht, Didier Ramoudt, Marino Keulen, Dirk Van Mechelen en Louis Bril betreffende het leggen van prioriteiten inzake de bestrijding van de werkloosheid
– 280 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 2

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Paul Deprez en Johan De Roo c.s. betreffende het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid
– 292 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 4

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn de voorstellen van resolutie van de heren Geysels, Sleetckx en Vandenbroeke c.s. betreffende de drastische verlaging van de werkloosheid en van de heren Denys, De Gucht, Ramoudt, Keulen, Van Mechelen en Bril betreffende het leggen van prioriteiten inzake de bestrijding van de werkloosheid en van de heren Deprez en De Roo betreffende het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid.

Het voorstel van resolutie van de heren Geysels, Sleetckx en Vandenbroeke c.s. betreffende de drastische verlaging van de werkloosheid luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

– overwegende de dringende noodzaak om de bepalingen van het "Verdrag van Leuven" uit te voeren ;

– vraagt aan de Vlaamse regering :

1° om de vermindering van de werkloosheid tot 3 à 5 procent tegen het jaar 2003 als beleidsnorm te hanteren ;

2° om, binnen het kader van de in het "Verdrag van Leuven" omschreven strategieën, op korte termijn de nodige maatregelen te nemen om de vernoemde vermindering van de werkloosheid te bereiken.

Het voorstel van resolutie van de heren Denys, De Gucht, Ramoudt, Keulen, Van Mechelen en Bril betreffende het leggen van prioriteiten inzake de bestrijding van de werkloosheid luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

– gelet op het feit dat het voortdurend dalen van de activiteitsgraad in de privé-sector (slechts 27 % van de totale bevolking) de fundamenteën van onze welvaartstaat ondergraaft ;

– gelet op het feit dat de voortdurende stijging van de werkloosheid ethisch en sociaal onaanvaardbaar is ;

– gelet op het feit dat het aandeel van de werkgelegenheid, betaald of gesubsidieerd door de Vlaamse overheid, nu reeds gestegen is van 56,1 % in 1990 tot 58 % in 1995 ;

– verwelkomt het feit dat in het Vlaamse banenplan een

Voorzitter

eerste, zij het onvolkomen aanzet wordt gegeven voor een meer bedrijfsgericht Vlaams werkgelegenheidsbeleid ;

– vraagt aan de Vlaamse regering

1° een strategie uit te bouwen waarbij het volume aan arbeid wordt verhoogd door duurzame economische groei ;

2° de concurrentiekracht van de Vlaamse bedrijven, en in het bijzonder de KMO's, te verhogen door de middelen waarin het Vlaams banenplan voorziet, prioritair aan te wenden voor

- de verbetering en de uitbouw van de omgevingsfactoren voor onze economie, zoals stimuleren van groei- en investeringskapitaal, haven-, wegen- en telecommunicatieinfrastructuur, industrieterreinen, ... ;

- de verlaging van de arbeidskosten ;

3° aan te dringen op de hervorming van de sociale zekerheid en de financiering ervan ;

4° de markt van de arbeidsbemiddeling ruimer open te stellen voor de privé-initiatieven ;

5° concrete maatregelen te nemen om overbodige en arbeidsafremmende administratieve verplichtingen weg te werken ;

6° onderwijs en vorming efficiënter af te stemmen op de arbeidsmarkt.

Het voorstel van resolutie van de heren Deprez en De Roo c.s. betreffende het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement

– onderschrijft het Vlaamse Banenplan en roept de Vlaamse regering op werk te maken van de verdere uitwerking van het regeerakkoord en het VESOC-akkoord en van de concretisering van het Verdrag van Leuven van 13 mei 1995 ;

– neemt zich voor uiterlijk in juni 1996 een werkgelegenheidscolloquium te organiseren om via dialoog tot nieuwe inzichten in verband met het werkgelegenheidsbeleid te komen ;

– vraagt aan de Vlaamse regering :

1. een integraal werkgelegenheidsbeleid te voeren waarin alle Vlaamse ministers binnen hun beleidsdomeinen bijdragen tot de creatie van reële arbeidsplaatsen ;

2. een investerings- en ondernemingsvriendelijk klimaat in Vlaanderen te garanderen door onder andere in te staan voor een doorzichtig en eenvoudig vergunningenbeleid, optimale infrastructuur, voldoende aanbod van bedrijventerreinen, het aansporen van risicokapitaal en een duidelijke en stabiele regelgeving ;

3. in samenwerking en in overleg met alle bevoegde partners en overheden te streven naar een meer arbeidsintensieve groei in Vlaanderen, met name door de realisatie van de maatregel in het Vlaamse Banenplan tot verlaging van de arbeidskosten ;

4. haar tewerkstellingsbeleid af te stemmen op diegenen die de meeste problemen ervaren op de arbeidsmarkt en hen via individuele trajectbegeleiding tot een volwaardige job te begeleiden ;

5. op basis van de doelmatigheidsonderzoeken van de VDAB, de rol en de structuur van de VDAB aan te passen om te komen tot een doeltreffend en flexibel arbeidsmarktbeleid, dat zowel curatief als preventief optreedt ;

6. in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs het technisch en beroepsonderwijs beter op de arbeidsmarkt te doen aansluiten ;

7. de grootste zorg te besteden aan de creatie van bijkomende werkgelegenheid in de welzijns- en gezondheidssector ;

8. open te staan voor voorstellen van andere beleidsniveaus in België en Europa, om door middel van gezamenlijke of aanvullende initiatieven tot betere werkgelegenheidsresultaten te komen.

De bespreking is geopend.

De heer Schuermans, verslaggever, verwijst naar het verslag.

De minister is nog niet aanwezig. Dat hoeft ook niet voor de bespreking van een resolutie.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Strikt genomen hoeft de minister hier niet aanwezig te zijn. Maar we kunnen toch moeilijk de aanbevelingen voor de minister bespreken zonder zijn aanwezigheid ? Dit is het debat over de tewerkstelling. De aanwezigheid van de regering is gewenst.

De voorzitter : De aanwezigheid van de regering zou inderdaad gepast zijn. Ik laat de betrokken minister onmiddellijk verwittigen. Ik wil de vergadering gedurende 15 minuten schorsen.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Ik ben het eens met de heer Denys. De derde resolutie van de heren De Roo en Voorhamme bevat een evaluatie van het beleid, met name van het banenplan. De regering moet hierbij toch aanwezig zijn ?

De voorzitter : De vergadering wordt geschorst gedurende 15 minuten.

– *De vergadering wordt geschorst om 10.09 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 10.25 uur.*

De voorzitter : De minister-president en de bevoegde minister zijn aanwezig, dus kunnen we de vergadering hervatten.

De drie voorstellen van resolutie worden gezamenlijk behandeld. Er wordt wel afzonderlijk over gestemd.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, dames en heren, de strijd tegen de werkloosheid en voor meer werkgelegenheid is ongetwijfeld het hoofdthema dat ons hier samenbrengt. De voorbije weken was dat al zo, de komende maanden zal dit zo blijven. Het moet de hoofddoelstelling van het regeringsbeleid en van het overheidsbeleid zijn om de nood aan meer banen in te vullen en meer kansen op betaalde arbeid te scheppen voor mensen die vandaag in de kou staan. Dat is en zal onze grootste zorg blijven.

Het gaat om de uitdaging van een generatie : uitzicht bieden op werk voor wie soms al vele maanden geen werk heeft en voor jongeren die zich, met een diploma in de hand, vruchteloos op de arbeidsmarkt aanbieden. De toekomst zal moeten uitwijzen of we voor deze nieuwe uitdaging ook oplossingen vinden. Als we geen fundamentele doorbraak realiseren, zal de nieuwe generatie ons ter verantwoording roepen.

Er heersen uiteraard verschillende meningen over de wijze waarop we dat in de praktijk tot stand moeten brengen. Dit minidebat over de werkgelegenheid is daarom van heel groot belang. Er werd al verschillende malen herhaald dat werkgelegenheid de topprioriteit is van de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement. Deze drie voorstellen van resolutie tonen nog maar eens aan dat we waarschijnlijk niet op dezelfde golflengte zitten over de te volgen strategie en de te nemen maatregelen.

Het is vrij ongewoon dat drie voorstellen van resolutie over een zelfde onderwerp in een commissie worden aangenomen. Deze voorstellen hebben dan ook een aparte voorgeschiedenis. Onze fractie is steeds van oordeel geweest dat er aan werkgelegenheid moet worden gewerkt met een concrete, politieke en beleidsmatige invulling. Het palaveren over werkgelegenheid en werkloosheid schept geen banen. We moeten concreet invullen welke maatregelen we wensen te nemen. Dit debat zal worden gevolgd door een ruim tewerkstellingsdebat. Het is absoluut noodzakelijk om de inhoud te verdiepen, zodanig dat we tot concrete en doeltreffende maatregelen kunnen komen.

Het Vlaams Parlement moet zijn rol spelen in het opvolgen en bijsturen van het beleid van de regering. Moties en resoluties hebben pas zin als ze duidelijk de richting aangeven die het Vlaamse regeringsbeleid moet volgen. Dit

geldt trouwens voor alle moties en resoluties, niet alleen die in het kader van werkgelegenheid.

Dat is ook de reden waarom onze fractie niet geneigd was om de resolutie van de heren Geysels, Sleenckx en Vandenbroeke mee te ondertekenen. Deze resolutie roept op tot de uitvoering van het zogenaamde Verdrag van Leuven. Dit verdrag zegt dat men alles zal doen om de werkloosheidsgraad te verlagen tot drie à vijf percent tegen het jaar 2003. De Vlaamse regering was zelf partner bij de ondertekening van het Verdrag van Leuven. Ook onze partij, vertegenwoordigd op 13 mei 1995 door onze toenmalige fractieleider Van Rompuy, heeft dat Verdrag van Leuven ondertekend. Bovendien verklaarde de Vlaamse regering al in verschillende beleidsbrieven en regeerverklaringen, de werkloosheid tegen het begin van de volgende eeuw te willen halveren.

Er mag hierover geen enkel misverstand ontstaan : wij onderschrijven de inhoud van het Verdrag van Leuven. We koesteren allen de ambitie om daar beleidsmatig aan te werken. We waren echter van oordeel dat het ondertekenen van de resolutie geen meerwaarde gaf aan de oplossing van het werkloosheidsprobleem. We hebben verzuimd om dit standpunt aan de indieners mee te delen en we verontschuldigen ons hiervoor. Als we dit wel hadden gedaan, had dit de zaken vereenvoudigd. Ondanks de beperkte toegevoegde waarde en ondanks de niet-ondertekening, zal onze fractie het voorstel van resolutie van de heren Geysels, Sleenckx en Vandenbroeke wél goedkeuren.

Ondertussen heeft de Vlaamse regering niet stilgezeten en heeft ze maatregelen voor meer werkgelegenheid uitgewerkt. Als tweede luik van de uitvoering van het Vesoc-akkoord van 14 december 1995 werd eind maart het Vlaams Banenplan bekendgemaakt. Onze fractie vond het opportuun om in het kader van de besprekingen over het Banenplan een resolutie in te dienen, die de uitvoering van dit Banenplan en de verdere uitwerking van het Vesoc-akkoord moet begeleiden. De VLD-fractie heeft net hetzelfde gedaan. Omdat ons tekstvoorstel pas op een latere datum zou worden behandeld, heeft de CVP-fractie zich in de commissie bij de stemming over het VLD-voorstel onthouden.

We waren van oordeel dat de discussie niet was afgerond en dat alle mogelijkheden open moesten blijven. We vinden ons weliswaar terug in de grote lijnen van de VLD-resolutie, maar op één punt is ze toch te eenzijdig. We gaan akkoord met het idee dat vooral een gezonde economische omgeving jobs moet creëren, maar voor de laaggeschoolde langdurig werklozen is dat absoluut onvoldoende. Dat wordt door de VLD wel eens over het hoofd gezien. Zelfs in een kerngezond economisch groeiklimaat hebben we nog gerichte maatregelen nodig voor de langdurig werklozen. De cijfers spreken toch voor zich : in april 1990 waren er in Vlaanderen 66.783 volledig uitke-

De Roo

ringsgerechtigde werklozen die al minstens twee jaar werkloos waren. Op dat ogenblik was dat 44,5 percent van de werklozenpopulatie in Vlaanderen. Dit cijfer bleef de volgende jaren vrij stabiel. In april van dit jaar steeg de langdurige werkloosheid tot 87.243 eenheden, of 41,3 percent van de totale werklozenpopulatie.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik maak een onderscheid tussen laaggeschoolden en langdurig werklozen. Minister Van Rompuy heeft in de commissie bevestigd dat een duurzaam economisch klimaat met verlaging van de arbeidskost leidt tot meer tewerkstelling voor laaggeschoolden. Hij heeft het voorbeeld van het hoogtechnologisch bedrijf Barco aangehaald, waar nieuwe investeringen resulteren in de aanwerving van hoofdzakelijk laaggeschoolde arbeiders. Het accent moet voor de VLD dus duidelijk worden gelegd op duurzame economische groei. We vragen bijgevolg arbeidskostenverlagende maatregelen, ook in het belang van de laaggeschoolden.

De heer Johan De Roo : Dat alles hebben we nooit betwist. Het is ook onze stelling dat duurzame economische groei moet worden nagestreefd. Een goed omgevingsklimaat zal inderdaad de tewerkstellingskansen doen toenemen, ook voor de laaggeschoolden. Maar ik blijf erbij dat het probleem van de langdurige werkloosheid, waarbij mensen heel moeilijk op de arbeidsmarkt geraken omwille van hun handicap op het vlak van vorming en opleiding, heel specifieke maatregelen vereist. Omdat de VLD dit probleem te eenzijdig benadert, staan we vrij terughoudend tegenover hun resolutie.

Ook voor andere specifieke doelgroepen, zoals vrouwen, migranten en eerste intreders, is een gericht tewerkstellingsbeleid nodig. Minister Kelchtermans is zich hier ten volle van bewust. Hij bereidt nieuwe initiatieven in die zin voor, wat ons ten zeerste verheugt.

Het recente samenwerkingsakkoord met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest maakt het mogelijk Brusselse Vlaamingen in het Werkervaringsplan in te schakelen.

Om al deze redenen zal de CVP-fractie het voorstel van resolutie van de VLD niet goedkeuren.

Het voorstel van resolutie van de heer Deprez en mezelf betreffende het Vlaams werkgelegenheidsbeleid, verfijnd en aangevuld met mijn amendement en dat van de heer Voorhamme, benadert de werkgelegenheidsproblematiek van twee kanten.

Wij steunen het Vlaams Banenplan omdat het getuigt van voldoende durf en doorzicht om met de nodige creativiteit nieuwe wegen in het werkgelegenheidsbeleid te bewandelen. We roepen de Vlaamse regering op te streven naar een integraal werkgelegenheidsbeleid waarin elke

minister in zijn bevoegdheidsdomeinen oog heeft voor werkgelegenheid.

Omdat het vrije initiatief de beste garantie is voor bijkomende arbeidsplaatsen moet Vlaanderen een investerings- en ondernemingsvriendelijk klimaat scheppen. De besprekingen ter zake met de federale partners zijn van groot belang. We hopen dat men er toch nog zal in slagen interprofessionele akkoorden af te sluiten.

We erkennen dat de hoge arbeidskost in Vlaanderen een reëel obstakel is. We vragen de Vlaamse regering in samenwerking met andere bevoegde overheden te streven naar een meer arbeidsintensieve groei door een vermindering van de arbeidskosten ten voordele van ondernemingen die het gemiddelde aantal werknemers behouden of verhogen. We steunen ook Vlaams minister Van Rompuy in zijn pogingen om dit voorstel te ontmijnen. Het is immers nuttig voor heel België.

Bovendien moet men werk maken van een efficiënt tewerkstellingsbeleid dat gericht is op die doelgroepen die de meeste problemen ondervinden op de arbeidsmarkt. De werking van de VDAB moet worden geoptimaliseerd. Dit moet gebeuren aan de hand van de besluiten van de doelmatigheidsonderzoeken.

De overheid moet ook aandacht besteden aan tewerkstelling in sectoren die beantwoorden aan nieuwe noden en behoeften in onze samenleving zoals de social profit-sector en de sectoren die werken rond milieu en de grootste delijke problematiek.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, iedereen gaat ermee akkoord dat het werkloosheidsprobleem bijzonder complex is. Het voorstel van resolutie van de CVP roept de Vlaamse regering op een tewerkstellingsbeleid te voeren dat al de krachten bundelt en werk maakt van een coherent beleid dat niet alleen de zogenaamd levende krachten van de samenleving stimuleert maar tegelijkertijd aandacht heeft voor de zwakkeren.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, in tegenstelling tot de vorige spreker wil ik het debat iets scherper voeren. Het Vlaams Parlement zou er niet mee gediend zijn, mochten de indieners als aanzet tot het werkgelegenheidsdebat elkaars resolutie arm in arm goedkeuren. Het tewerkstellingsbeleid dwingt tot het maken van keuzen. De VLD heeft een klare visie op de aangroei van de tewerkstelling en zal die op een herkenbare wijze verdedigen.

Eerst zou ik enige kritiek willen formuleren op het tewerkstellingsbeleid van de regering, vervolgens zal ik de inhoudelijke verschillen tussen de resoluties bespreken.

Denys

Tegen de Vlaamse banenplannen heb ik meer en meer bezwaren. De regering bijt zich vast in een specifiek onderdeel van het tewerkstellingsbeleid en besteedt er een deel van de begroting aan, nu eens 3, dan weer 6 miljard frank. Maar uiteindelijk is dit slechts een klein deeltje van het globale tewerkstellingsbeleid. Door de aandacht toe te spitsen op de banenplannen, worden de andere hoofdstukken van dat beleid – die ons inziens veel belangrijker zijn – vergeten. Verder stel ik vast dat die Vlaamse banenplannen structuurverhogend werken, resultaatarm zijn en verwarring scheppen in de begroting en in het beleid.

Na aardig wat opzoekingswerk, kom ik tot de oprichting van een vierledige structuur : een structuur voor informatie, onderzoek, begeleiding en overleg. De begeleidingsstructuur zou sinds kort de vorm aannemen van een Vlaams observatorium, dit wil zeggen : een raad van zes wijzen, aangeduid na overleg tussen de regering en de sociale partners. Er worden nieuwe structuren gecreëerd, maar de resultaten laten op zich wachten : amper 3.000 nieuwe werkplaatsen. Ook de budgettaire verwarring wordt erdoor in de hand gewerkt. Soms worden voor de banenplannen extra middelen uitgetrokken zoals met de Sint-Michielselden ; soms worden ze met in de begroting ingeschreven middelen gefinancierd, wat dan weer wel onze goedkeuring wegdraagt. De afzonderlijke Vlaamse banenplannen creëren budgettaire verwarring en leiden onze aandacht af van het centrale probleem, namelijk het globale tewerkstellingsbeleid.

Er wordt ook beleidsverwarring veroorzaakt want verschillende beleidsdoelstellingen worden door elkaar gehaald. Er wordt benadrukt : tewerkstelling eerst, maar dat is een andere prioriteit dan deze ingeschreven in de regeringsverklaring over het voeren van een specifiek en doeltreffend welzijnsbeleid. Het scheppen van 1.000 nieuwe arbeidsplaatsen in de social profit-sector is iets anders dan het voeren van een echt en doeltreffend welzijnsbeleid. Er worden doelstellingen vermengd. Dat vinden we niet goed en we verzetten ons tegen een verkapt beleid. Wij pleiten voor een jaarlijks globaal debat over de maximale tewerkstelling naar aanleiding van de goedkeuring van de begroting.

De voorzitter : De heer Sleetcx heeft het woord.

De heer Jef Sleetcx : Mijnheer Denys, ik begrijp niet hoe 1.000 of meer nieuwe arbeidsplaatsen in de welzijnssector het tewerkstellingsbeleid in de war sturen. Hoe meer mensen worden ingeschakeld, hoe beter de welzijnssector kan functioneren, dacht ik. Ik begrijp uw redenering niet goed.

De heer André Denys : Mijnheer Sleetcx, u zou er goed aan doen er eens doelmatigheidsanalyses op na te slaan van Kind en Gezin of van andere sectoren in de welzijnssector die in opdracht van de Vlaamse regering werden

uitgevoerd. Er bestaat niet noodzakelijk een rechtstreeks verband tussen de doelmatigheid of de efficiëntie waarmee de middelen worden besteed en het volume van de tewerkstelling. Dat verband kan bestaan, maar bestaat niet noodzakelijk. Vandaar ook dat wij voorstander zijn van een globaal tewerkstellingsbeleid. We willen het beleid in de diverse sectoren toetsen aan de tewerkstelling.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer Denys, ik begrijp u niet goed. Bent u nu gekant tegen een verhoging van de werkgelegenheid in de social profit-sector ? U moet weten wat u wilt. In het Vlaamse Banenakkoord werd voorzien dat er ongeveer 1.000 arbeidsplaatsen bij zullen komen in de social profit-sector. In de loop der jaren komen in deze sector steeds meer mensen terecht, dit als gevolg van de veroudering van de bevolking in Vlaanderen. Bejaarden, maar bijvoorbeeld ook gehandicapten, moeten worden geholpen, begeleid en verzorgd. Er is een algemene vraag naar meer arbeidsplaatsen om de mogelijkheden van de mensen die er nu al werken, te verbeteren en de werklast te verminderen. Beweert u dat een vermeerdering van de tewerkstelling daarom nog niet zal leiden tot een beter welzijnsbeleid ? Voor mij is het niet duidelijk waarvoor u pleit. We pleiten voor meer tewerkstelling in de social profit-sector, terwijl u dat precies in vraag stelt.

De heer André Denys : Mijnheer De Roo, u onderbreekt me op een ogenblik dat ik voor een algemene beleidsaanpak wil pleiten. Ik wil duidelijk maken dat we pas tot de essentiële discussie kunnen komen, als we het globale werkgelegenheidsbeleid onder de loep nemen. De cruciale vraag in deze discussie is : hoe creëert men meer werkgelegenheid ? Er zijn twee mogelijkheden. Wat de regering nu doet en wat u ondersteunt, is een mix van twee mogelijkheden. We moeten ons eerst afvragen welke mogelijkheid de juiste is : tewerkstelling die rechtstreeks door de overheid wordt gefinancierd of gesubsidieerd, of tewerkstelling die uit het marktmechanisme voortvloeit. Dat is de essentie van het werkgelegenheidsdebat.

Tussen 1990 en 1995 heeft de regering van CVP en SP zich in hoofdzaak op een beleid van overheidstewerkstelling toegelegd. Het aandeel van de Vlaamse begroting voor rechtstreeks gesubsidieerde tewerkstelling is in die periode van 56 tot 60 percent gestegen. De cijfers van de begrotingscontrole geven aan dat er op dit ogenblik meer dan 321 miljard frank van onze begroting naar rechtstreekse overheidstewerkstelling gaat. De overheid betaalt hiermee de wedden van meer dan 300.000 mensen, waarvan bijna 150.000 in het onderwijs. Dit is een fenomale uitgave die ten koste van andere inspanningen is gebeurd. In diezelfde periode zijn de economische ondersteuningsmaatregelen die op tewerkstelling via het marktmechanisme inspelen, met 20 miljard frank gedaald. Ook de Vlaamse minister van Economie heeft dit aange-

Denys

klaagd. De heer Voorhamme heeft hiervan een treffend voorbeeld gegeven tijdens het havendebat. Hij heeft aangetoond dat in 1989 voor economische ondersteuningsmaatregelen inzake haveninfrastructuur een bedrag van 6,2 miljard frank was voorzien, terwijl dit in 1995 tot 5,3 miljard frank was gedaald.

Tijdens de vijf voorbije begrotingsjaren vond er dus een merkwaardige verschuiving plaats in het beleid. Daarbij kreeg de aandacht voor tewerkstelling in de overheidssector massaal de overhand op het beleid dat streeft naar tewerkstelling via het marktmechanisme. Omdat we met afzonderlijke en bescheiden Vlaamse banenplannen werken, is die verschuiving onopgemerkt voorbijgegaan.

De VLD vraagt om een debat over het globale tewerkstellingsbeleid. De Vlaamse regering moet afstappen van haar verwarring scheppende banenplannen.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer Denys, als een overheid door middel van fiscale of parafiscale maatregelen de loonkosten doet dalen, hebben we dan te maken met een marktconforme aanpak ? Of gaat het om een rechtstreekse overheidssubsidiëring ?

De heer André Denys : Lastenverminderingen zijn marktconforme maatregelen : het marktmechanisme creëert op die manier tewerkstelling. Het gaat hier natuurlijk om een overheidsuitgave, maar deze verschilt fundamenteel van rechtstreekse creatie van tewerkstelling in de overheidssector. Rechtstreekse overheidstewerkstelling heeft een blijvende invloed, die men niet zomaar kan afbouwen. Deze tewerkstelling kent een groter budgettaire effect en een lagere toegevoegde tewerkstellingswaarde, dan maatregelen via het marktmechanisme.

De heer Jos Geysels : Mijnheer Denys, ik vraag u niet waarom u voor deze aanpak bent. Dat is ons bekend. Uw houding impliceert dat het overheidsaandeel in rechtstreekse of onrechtstreekse tewerkstelling anders moet worden bekeken. Als u af en toe ook de analyses van het Steunpunt voor Werk van de Katholieke Universiteit Leuven in rekening zou brengen, dan zouden uw cijfers er anders uitzien. Dat geldt zeker voor het federale, maar ook voor het Vlaamse niveau.

De heer André Denys : U hebt gedeeltelijk gelijk. Omdat we niet zelf over parafiscale instrumenten beschikken, hebben we geen terugverdieneffecten van het door ons uitgegeven geld. Zolang dat niet het geval is, zijn uitgaven voor tewerkstelling in de privé-sector budgettaire kosten, waarvan het terugverdieneffect niet maximaal kan worden benut. Toch is het onze overtuiging dat we de Vlaamse begroting niet mogen hypothekeren. De rechtstreekse tewerkstelling is nu reeds goed voor 60 percent van onze begroting.

Ik zal nu de drie resoluties bespreken en aantonen waar de VLD politieke klemtonen legt. Vooreerst is er de resolutie van de SP en Agalev. Zoals de heer De Roo reeds heeft onderlijnd, is deze resolutie een concreet uitvloeisel van het Verdrag van Leuven. Op één punt zijn we het eens met de indieners van deze resolutie : hun doelstelling om de werkloosheid tegen het jaar 2003 te verminderen tot drie à vijf percent. Daarom zullen we niet tegen de resolutie stemmen.

We zullen ons wel onthouden, omdat sommige tewerkstellingsinstrumenten die in de resolutie werden opgenomen, bij gelijktijdige invoering contraproductieve effecten zouden hebben. Het beste voorbeeld is de aanpak van werkhervreiding via arbeidstijdverkorting. Het gaat over een verplichte hervreiding. Ons amendement, dat die hervreiding op vrijwillige basis wou organiseren, werd verworpen. Deze aanpak is in tegenspraak met de strategie die is gericht op het bevorderen van duurzame economische groei. We zullen daarom deze resolutie niet goedkeuren.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Christiaan Vandenbroeke : Mijnheer Denys, u hebt het toch wel degelijk over de resolutie van Agalev, de SP en de Volksunie ?

De heer André Denys : Dat klopt.

De heer Christiaan Vandenbroeke : Dan vraag ik u om de tekst heel aandachtig te lezen en niet te interpreteren wat er niet staat. Er is geen sprake van arbeidsduurvermindering.

De heer André Denys : Laten we elkaar niets wijsmaken. Men spreekt over werkhervreiding.

De heer Christiaan Vandenbroeke : Ik kan toch weten waarover het gaat. Ik heb ze mee ondertekend.

De heer André Denys : Men spreekt over werkhervreiding en een aantal andere maatregelen. We wilden dit goedkeuren als ons amendement werd aanvaard dat ertoe strekt de arbeidshervreiding op vrijwillige basis te laten gebeuren. Het is echter verworpen. Daardoor zet u de poort open voor verplichte arbeidsduurverkorting. We vinden dit tegenstrijdig met een strategie van duurzame economische groei.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer Denys, waarom ontdekt u nu zaken in de tekst die uw partijgenoot Rik Daems, die hem mee heeft ondertekend, blijkbaar over het hoofd heeft gezien ?

De heer André Denys : De vergelijking met het Verdrag van Leuven, dat alle strategieën door elkaar haalt, scherpt dit debat niet aan. We zijn niet tegen werkhervreiding op zichzelf, zolang die op vrijwillige basis plaatsvindt. De

Denys

heer Daems weet dat we met het Verdrag van Leuven hebben laten blijken dat we dit doel willen nastreven. We maken een topprioriteit van het bestrijden van de werkloosheid, maar zijn het niet eens over de methode.

Ik zal nu de resolutie van de VLD vergelijken met die van de CVP en de SP. Deze wordt hier wel voorgesteld als een resolutie van alleen de CVP, namelijk van de heren De Roo en Deprez, maar door het amendement is dit niet meer toepasselijk. Het gaat niet meer om de resolutie waarmee we aanvankelijk in de commissie werden geconfronteerd. Die oorspronkelijke CVP-resolutie wilde ik wel goedkeuren, omdat ze in grote mate overeenstemde met die van de VLD. Door de amendering van de SP is de resolutie uitgroeid tot een Coppieters- of Olijfboomresolutie. *(Gelach)*

De heer Johan De Roo : Door mij ondertekend.

De heer André Denys : De herkenbare ondertoon van het duo Coppieters – De Batselier en de olijfboomcoalitie is perfect in deze resolutie terug te vinden. Men stelt met name dat het marktmechanisme op een aantal domeinen te kort schiet, en de overheid bijgevolg een steeds grotere inspanning moet leveren om zelf rechtstreeks aan tewerkstelling te doen. Schitterend. Wat staat in het Sienjaal van de heren Coppieters en De Batselier ?

De heer Christiaan Vandenbroeke : Dat is nog niet gepubliceerd.

De heer André Denys : Neen, maar wat hebben we erover kunnen lezen ? Mijnheer De Roo, uw vrienden van het ACV zeggen dat de heer Coppieters voorbijgestreefd is. Met deze resolutie aanvaardt u echter zijn boodschap.

Minister Eric Van Rompuy : De heer Verhofstadt vernoemde gisteren de heren Tony Blair en Wim Kok als zijn grote voorbeelden. *(Gelach)*

De heer André Denys : We zijn het eens met het gekapitaliseerde pensioenplan van de heer Blair. We staan eveneens achter de maatregelen van de heer Kok voor arbeidskostenverlaging. Deze heren maken immers gebruik van het marktmechanisme, in tegenstelling tot de heren Coppieters en De Batselier.

De voorzitter : Mijnheer Denys, u moet me niet verplichten om het voorzittersgestoelte te verlaten en zelf het woord te nemen.

De heer André Denys : Neen. Er wordt hoe dan ook gesuggereerd dat het marktmechanisme op een aantal domeinen in gebreke blijft, en de overheid dus een steeds grotere inspanning moet leveren. Minister Van Rompuy, ik zal dat aantonen aan de hand van twee passages uit de resolutie.

Ten eerste, iedere minister moet in zijn domein concreet kunnen aantonen dat er bijkomende tewerkstelling is. In de meeste domeinen is dit echter alleen mogelijk als er meer middelen worden uitgetrokken voor rechtstreekse tewerkstelling.

Ten tweede, de bijkomende tewerkstelling in de social profit-sector en op het vlak van milieu- en grootstedelijk beleid moet als rechtstreekse overheidstewerkstelling worden beschouwd.

Het realiseren van deze twee passages betekent dat de huidige grens van 60 percent rechtstreekse overheidstewerkstelling wordt doorbroken. Omdat rechtstreekse overheidstewerkstelling een blijvend karakter heeft, zonder enig terugverdieneffect voor de Vlaamse begroting, betekent het overschrijden van de 60 percent-grens het hypothekeren van de begroting op halflange en lange termijn, met nieuwe lasten als gevolg. Het zijn precies deze lasten die verhinderen dat een normale economische groei, binnen een normale markt, leidt tot een normale tewerkstelling.

Vandaar dat wij opteren voor een resolutie van de duidelijke keuze. De maatregelen moeten in eerste instantie zijn gericht op het puren van een maximaal tewerkstellingseffect, dit dank zij duurzame economische groei. Men moet vertrouwen hebben in de markt en de rol van de overheid beperken tot het aanbrengen van optimale omgevingsfactoren en arbeidskostenverlaging. Eigenlijk is dit eveneens een pleidooi om de subsidiëring in de social profit-sector, de welzijns- en de milieusector meer marktgericht maken. De huidige subsidiëring in deze sector, die al te veel een structuursubsidiëring is, met te weinig responsabilisering, maakt dat de tewerkstelling in deze sectoren bijna voor 100 percent uit overheidstewerkstelling bestaat.

De VLD is ervan overtuigd dat een sterke groei van de tewerkstelling in de welzijnssector pas mogelijk is wanneer de factuur mede wordt betaald door het marktmechanisme, en niet uitsluitend door de overheid.

Minister Martens heeft beloofd om creatieve voorstellen uit te werken, zoals project- of rechtstreekse subsidiëring op basis van inkomen en vermogen. Welnu, aan dergelijke voorstellen wil de VLD graag meewerken omdat op die manier kan worden aangetoond dat de markt een groter hart heeft dan de kille bureaucratische overheid.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer Denys, ik begrijp uw pleidooi zeer goed. Ik vraag mij echter af hoe het komt dat er in de social profit-sector geen NV's zijn die bijvoorbeeld de verzorging van gehandicapten of bejaarden op zich nemen. Het zijn ofwel overheidsondernemingen, overheidsinstellingen, OCMW's, rustoorden of VZW's die deze taken op zich nemen.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de voorzitter, ik haal hierbij het voorbeeld aan van de sector van de zware mentaal-gehandicapten, een zeer arbeidsintensieve sector, en vraag me af op welke marktconforme manier u hiervan een betaalbare sector kunt maken.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik heb niet beweerd dat de social profit-sector zonder subsidies kan werken. Ik heb wel gezegd dat er groei mogelijk is. Wanneer ik spreek over het meer marktconform maken van onze subsidiestromen, denk ik bijvoorbeeld aan een projectmatige rechtstreekse subsidiëring.

Minister Martens heeft in de commissie overigens gezegd dat het huidige subsidiëringssysteem in de welzijnssector te structuurgericht is en te weinig responsabilisering met zich brengt.

Ik beweer dat er een meer marktconforme subsidiëring kan plaatsvinden. Ik denk dan bijvoorbeeld aan een projectmatige subsidiëring, aan een rechtstreekse subsidiëring van gehandicapten en diegenen die het op basis van hun inkomen nodig hebben. Op die manier creëer je ruimte om de groei die zich mogelijk kan voordoen in de social profit-sector, langs marktconforme weg te stimuleren, zonder de rekening voor de Vlaamse overheid te verhogen. Met andere woorden, dit is geen pleidooi om de subsidies af te schaffen. Ik weet ook dat de welzijnssector niet kan functioneren zonder subsidies. Maar we moeten creatief nagaan op welke wijze we via marktconforme subsidiëringswijzen meer tewerkstelling kunnen verkrijgen, zonder dat we de begroting belasten.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer Denys, als ik u goed begrijp is de essentie van uw pleidooi het feit dat u niet betwist dat er in een aantal sectoren, vooral deze die te maken hebben met de nieuwe behoeften van onze beschaving, bijkomende tewerkstelling moet worden ontwikkeld. Het probleem is de wijze waarop voor die behoeften wordt betaald.

U bent voorstander van een systeem waarbij dit geprivatiseerd gebeurt, waarbij er een zuivere marktprijs voor wordt betaald. U verwijt ons dat wij dat willen doen via een solidariteitssysteem, waarbij de zwakken de marktprijzen die zouden worden gecreëerd wordt bespaard. Dat is de essentie van uw pleidooi.

U moet ons niet verwijten dat we, om via ons solidariteitsmechanisme aan die bijkomende behoeften te voldoen, pleiten voor meer tewerkstelling in die sectoren, want eigenlijk pleit u er ook voor. U bent een tegenstander van ons solidariteitsmechanisme, dat is de essentie.

De heer André Denys : Mijnheer Voorhamme, ik vind het goed dat u op scherp staat, maar ik vind het spijtig dat dit op een ongenueanceerde wijze gebeurt. Ik wens ons standpunt duidelijk te onderstrepen. Wij beweren dat je meer groei en tewerkstelling kan creëren in de welzijnssector als je het marktmechanisme meer laat spelen. Op die manier zullen de subsidies doeltreffender vloeien naar diegenen die het echt nodig hebben.

Met andere woorden, door het invoeren van deze selectiviteit bewerkstellig je een grotere doeltreffendheid en derhalve een grotere sociale gerichtheid dan met het huidige systeem. De doelmatigheidsanalyses die vandaag reeds bestaan binnen het bestek van de Vlaamse begroting, tonen dit reeds voor een deel aan. Ik durf te beweren dat men deze marktmechanismen veel socialer werken dan de zuiver socialistische aanpak waar u voor pleit.

Het is niet mijn bedoeling om hier een scherp ideologisch debat te voeren. Het is een pragmatische noodzaak keuzen te maken om een tewerkstellingsbeleid te voeren binnen de huidige begrotingsnorm. We kunnen niet tegelijkertijd maatregelen ter economische ondersteuning treffen, resulterend in nog meer overheidstewerkstelling, als we vandaag reeds 60 percent bereikt hebben. Ik zeg u, doorbreken we die grens van 60 percent, dan krijgen we budgettaire moeilijkheden, daar we die niet kunnen afbouwen op korte termijn. Men moet dus keuzen maken.

Dames en heren, de VLD-resolutie is niet eenzijdig. Het is een resolutie van een duidelijke keuze. In deze resolutie willen we tegelijkertijd drie dingen verwezenlijken. We zorgen voor meer tewerkstelling, meer ondersteuningsmaatregelen voor de tewerkstelling via de markt en we zorgen ervoor dat dit gebeurt binnen de door de Vlaamse regering vastgelegde budgettaire norm. We menen dat een meerderheid van de Vlamingen achter deze keuze staat. Het is derhalve ons verzoek dat ook een meerderheid van het Vlaams Parlement deze resolutie zou steunen.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : U pleit voor meer tewerkstelling in die sectoren. Maar u realiseert zich toch dat dit ten koste gaat van de begroting die voor andere doeleinden is bestemd, zoals lastenverlaging voor de privé-sector ? Dat betekent, met andere woorden, dat de mensen vooral zelf mogen opdraaien voor de kosten.

De heer André Denys : Ik pleit niet voor een budgettaire vermindering. Hoe zult u erin slagen om miljarden frank vrij te maken voor een economische ondersteuning, als u tegelijk meer tewerkstelling wil creëren in de milieusector en het stedelijk beleid, die volledig door de overheid worden gefinancierd ?

De heer Robert Voorhamme : Alvast niet door de begrotingsmiddelen aan te wenden voor lastenverlaging.

De heer André Denys : U hebt wel de belastingverlaging aanvaard die door minister Van Rompuy wordt voorgesteld. Maakt u geen grote bocht ?

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : De heer Denys heeft gezegd dat hij nogal houdt van pragmatisme. Ik stel voor dat we uw theorie eens toepassen op de sector van de beschutte werkplaatsen. Deze proberen vandaag het hoofd boven water te houden in de concurrentiestrijd met, onder meer, privé-ondernemingen. Als de overheid de 68 beschutte werkplaatsen in Vlaanderen – die allemaal op basis van privé-initiatief zijn ontstaan – op geen enkele manier ondersteunt, dan loopt het fout.

De heer André Denys : Ik heb niet gepleit voor structuurwijzigingen in de welzijnssector, wel voor een meer productieve subsidiëring. Minister Martens heeft zelf in de commissie gezegd dat daarvoor een mogelijkheid bestaat. Op die manier gaan de middelen vooral naar hen die het echt nodig hebben, en kan er meer tewerkstelling worden gecreëerd.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : De heer Denys heeft dus geen ideologisch, maar wel een pragmatisch verhaal.

De heer André Denys : Mijn verhaal is zowel ideologisch als pragmatisch. Er bestaat namelijk ook een budgettaire context waar niemand omheen kan.

De heer Ludo Sannen : Onlangs werd het decreet op de lerarenopleiding goedgekeurd. De aanbodgestuurde navorming maakt daar deel van uit. Dat betekent dat men een meer marktconform systeem wil creëren voor de navorming. Uit een recente studie in Nederland, waar een dergelijk systeem is ingevoerd, blijkt dat de kostprijs voor die navorming sterk is gestegen. Een marktsysteem is dus niet altijd een element van budgetbeheersing.

De heer André Denys : Bij verschuivingen van de organisatie door de overheid naar het marktmechanisme is onderzoek geboden. Dat probleem van de lerarenopleiding is me onbekend. Niet alles kan ongenueanceerd gebeuren. Met inachtneming echter van de sociale noden, kunnen verschuivingen naar het marktmechanisme zorgen voor tewerkstellingsgroei. Dat is mijn overtuiging. De collega's die geen deel uitmaken van de commissie voor Begroting, zouden de evolutie van de voorbije vier jaar moeten bekijken. De verschuivingen in de overheidstewerkstelling gebeuren ten koste van andere maatregelen. Elk praat vanuit zijn eigen hokje en hoekje. We hebben nood aan een globale budgettaire kijk.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : De Vlaamse regering kan geen rechter en partij zijn bij deze voorstellen van resolutie. Bij een dergelijk debat worden dan ook geen antwoorden verwacht. Het gaat om richtsnoeren voor het beleid.

Om ons geheugen op te frissen, is het nuttig om alles nog eens te bekijken. We hebben dit al uitvoerig gedaan bij vorige interpellaties en debatten in de commissies en in de plenaire vergadering. Zeggen dat de regering de tewerkstellingsproblematiek bekijkt op een incoherente manier, is een persiflage. U zegt soms voorstander te zijn van de ene maatregel, maar op andere momenten van de andere. U kiest dus maatregelen à la carte. Liefde is een kaartspel, maar de politiek daarom nog niet.

Vijf elementen vormen de basis van het tewerkstellings- of het werkgelegenheidsbeleid van de Vlaamse regering. Het Vlaamse budget levert een rechtstreekse budgettaire inspanning van 58 tot 60 percent voor tewerkstelling. Dat is niet niks. Men kan zich de vraag stellen of deze verhouding in de toekomst kan worden behouden.

De heer André Denys : Dat is juist de essentie van mijn betoog. De moties van uw partijgenoten willen dit draagvlak nog vergroten. Ik ben bereid te luisteren naar de minister-president, mijnheer de voorzitter. Wat hij nu echter zegt, is zo belangrijk dat ik tussenbeide wil komen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Op het vlak van de welzijnsbehoeften die buiten de markt liggen, verengt u dit debat.

Het Vlaamse budget levert dus een bijdrage tot rechtstreekse of onrechtstreekse tewerkstelling. De bewering dat maatregelen in het verleden werden genomen ten koste van andere maatregelen, is pertinent onjuist. Het versterken van het algemeen omgevingsklimaat om ondernemingen, investeringen en nieuwe economische initiatieven toe te laten, is essentieel.

Dat is niet slechts een intentieverklaring. We hebben ernstige budgettaire herschikkingen doorgevoerd om meer middelen te kunnen besteden aan de infrastructuur in zeer ruime zin. Tussen 1980 en 1989 werd daar gedesinvesteerd voor 25 percent.

We hebben nu een meerjarenplan uitgewerkt om de publieke infrastructuur te versterken. Verder gaat tijdens deze zittingsperiode 20 miljard frank meer naar onderzoek en ontwikkeling, zowel fundamenteel als toegepast. Dit moet de basis leggen voor een ruimere kennis en hierdoor voor meer economische mogelijkheden en meer werkgelegenheid.

Ten derde, de behoeften van de welzijnssector bevinden zich buiten de gewone markt. Men kan discussiëren over

Van den Brande

de beste formule om hieraan te verhelpen. U heeft naar de Olijfboom verwezen. Ik ben ook voorstander van één van de vier prioriteiten van de Italiaanse coalitie, namelijk de lichte staat. Dat is trouwens een mooie uitdrukking : een lichte staat. Ook de Vlaamse regering streeft naar een bestuur dat ruimte biedt. Men kan niet naast het feit kijken dat het marktmechanisme niet voldoet. We willen daarom optreden en niet enkel uit solidariteit.

Ten vierde, we hebben een tweede tewerkstellingsoverleg gehad in het verlengde van een vorige conferentie. Daar is beslist zoveel mogelijk met de sociale partners samen te werken en te trachten een consensus te bereiken. Als dat niet lukt, zullen we zelf maatregelen treffen. In 1993 werd een extra inspanning van 8,5 miljard frank geleverd. We hebben nu afgesproken twee keer drie miljard aan stimuli te geven, naast de gewone inspanningen.

Een aantal verantwoordelijkheden liggen inderdaad op federaal vlak. Het zou nogal zwak zijn van ons indien we intussen niet probeerden een evenwichtig geheel van maatregelen uit te werken. De federale beslissingen hebben natuurlijk invloed op de Vlaamse werkgelegenheid en economie. Dat betekent dat we federale maatregelen verwachten die inspelen op de Vlaamse behoeften en die de Vlaamse economie in de hoogste versnelling vooruit helpen. Bij de bespreking van deze resoluties mag het wel duidelijk zijn : dit is de werkelijke politiek van de Vlaamse regering. Dit is de eerste van de vijf prioriteiten van het Vlaams regeerprogramma.

De heer André Denys : Ik ben blij dat u voor een globale aanpak opteert. Ik heb die geïntroduceerd. Ik stelde dat uw aanpak met Vlaamse banenplannen tot versnippering leidt en een globaal beleid uitsluit. Ik ben tevreden dat u nu voor een globale aanpak pleit.

Het is goed dat u zich bezighoudt met onze Vlaamse liedjeszangers, maar u zou zich ook eens moeten bezighouden met het VEV-rapport. U beweert de nodige inspanningen te hebben gedaan inzake economische ondersteuningsmaatregelen en omgevingsfactoren. Uit het VEV-rapport blijkt dat er de afgelopen vijf jaar 20 miljard frank minder werd uitgetrokken voor omgevingsfactoren en voor duurzame economische groei. Dat zegt het rapport van het VEV, niet de VLD.

Mijnheer de minister-president, indien u werkelijk streeft naar meer bevoegdheden, onder meer inzake fiscaliteit en parafiscaliteit, staan wij aan uw zijde, meer dan uw coalitiepartner. (*Applaus bij de VLD en het VB*)

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, geachte dames en heren, het is niet mijn bedoeling het werkgelegenheidsdebat van een aantal weken geleden over te doen. Ik wil wel kort op het belang

wijzen van de resolutie die ik samen met de heer Sleenckx en de heer Vandenbroeke heb ingediend. Ik wil ook de minister-president een aantal vragen stellen over het banenplan.

Vooraf wil ik een bedenking maken bij de uiteenzetting van de heer Denys. Na het lezen van de tekst die de oud-voorzitter van de VLD gisteren heeft uitgesproken, merk ik een zekere mildheid. Hij zwakt de strikt economische benadering – waarin de geest van Friedman, Von Hayek en de Chicago-school steeds doorklonk – wat af. De heer Denys daarentegen steekt Von Hayek rechts voorbij als hij spreekt over de marktconforme organisatie van de welzijnssector. Ik ben het daar helmaal niet mee eens. Wanneer die echter in de praktijk wordt gebracht, heeft die rechtstreekse gevolgen voor het welzijn, de welvaart en ook voor de mensenrechten. Ik wil een concreet voorbeeld geven. Indien de organisatie van de opvang van dementerende bejaarden wordt overgelaten aan de markt, voorspel ik serieuze drama's, waar uw theorie geen kant mee op kan.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijn theorie leidt tot een systeem waarbij de middelen worden aangewend waar het echt nodig is.

De heer Jos Geysels : U verwacht doelmatigheid met marktconformiteit.

De heer André Denys : Ik illustreer met een voorbeeld vanuit de Vlaamse regering : het systeem van alternatieve financiering van serviceflats voor bejaarden van minister Demeester-De Meyer. Dit financieringssysteem laat, marktconform, toe meer middelen te genereren voor de bejaarden. Ik heb alleen gezegd dat men subsidiesystemen moet zoeken om marktconform te kunnen werken. Ik heb niet gezegd dat de welzijnssector helemaal volgens de markt kan worden georganiseerd.

Ik zal u mijn tekst geven. U wil mij in een hoek duwen omdat u niet gewoon bent om inhoudelijk nieuwe wegen te bewandelen. Agalev probeert zich, samen met de SP en met het ACV, als enorm progressief voor te doen. Ik zeg dat jullie enorm conservatief zijn in het zoeken naar nieuwe wegen om, met minder middelen, efficiënter mensen te helpen in de welzijnssector. Dat is onze bekommernis. Dat stemt overeen met hetgeen de heer Verhofstadt heeft gezegd. Deze derde weg betekent geen lineaire besparing. Het is het zoeken naar wegen om een meer sociale maatschappij op te bouwen.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Ik vind dat de heer Denys soms zware uitspraken doet zonder dat hij daar vooraf goed over heeft nagedacht. De discussie gaat toch over het concretiseren van een werkgelegenheidsbeleid.

De heer André Denys : Herinnert u zich het debat nog, mijnheer De Roo ? Herinnert u zich nog wat de SP toen zei, en wat een aantal mensen uit de CVP-fractie toen zeiden ?

De heer Johan De Roo : Mijnheer Denys, u hebt de gewoonte om de sprekers nogal vaak te onderbreken. Ik neem u dat niet kwalijk. Dat is uw methode.

De heer André Denys : Dat is geen methode. Dat is mijn temperament.

De heer Johan De Roo : Mijnheer Denys, u hebt gezegd dat we moeten oppassen dat we niet te veel investeren in werkgelegenheid via de overheid. U past dit toe op de welzijnssector.

U heeft ook gezegd dat we moeten investeren – ook in de welzijnssector – voor die zaken die echt sociaal nuttig zijn. Geef mij eens enkele voorbeelden van dingen die niet sociaal nuttig zijn, maar die nu wel in de welzijnssector gebeuren.

De heer André Denys : Het is mijn overtuiging dat in de welzijnssector minstens 20 tot 30 miljard frank gaat naar de verzuiling, en niet naar de mensen waarvoor het nodig is. Hierover wil ik in de commissie Welzijn, Gezondheid en Gezin een grondig debat voeren. Het gaat over een structuursubsidiëring in plaats van een mensensubsidiëring.

De voorzitter : Mevrouw De Maght-Aelbrecht heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, ik zou even willen verduidelijking geven omtrent één van de vragen van onze fractieleider. Hij heeft gesteld dat men moet durven onderzoeken. Dat was een van de uitgangspunten. Ik geef onmiddellijk een voorbeeld.

Ieder van ons wil vandaag aan armoedebestrijding doen. Op vele plaatsen heeft men al meer dan eens gepleit om op te houden met steeds meer studies te maken. Bij de bespreking in het parlement is daar ook door een aantal collega's op gewezen. Welnu, geef rechtstreeks aan mensen die iets nodig hebben, zonder hen eerst jarenlang in armoede te laten zitten.

Nog een ander voorbeeld. Dit kan in de toekomst misschien een discussiepunt worden. Wanneer men het decreet op het afvalstoffenbeleid bekijkt, zien we daar artikel 43, paragraaf 2. Deze paragraaf verwijst naar het feit dat men – indien mogelijk – de privé-sector daar moet in betrekken. Stel u voor dat de privé-sector de verantwoordelijkheid op zich neemt om daarin een grote rol te spelen. Hoeveel middelen zouden we dan niet voor andere – meer urgente – problemen kunnen gebruiken ?

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik ga akkoord met de standpunten van de heer Denys inzake meer doelmatigheid en de noodzaak van ontzuiling. Deze discussie is vandaag echter niet aan de orde.

Ik verzet mij echter met klem tegen een welzijnsbeleid dat wordt geregeld volgens de principes van een markteconomie.

Gisteren hebben wij kunnen horen dat de heer Verhofstadt wat milder is geworden en zijn strikt economische benadering van de problematiek afzwakt. Ik stel vast dat hij het door hem zo aangeklaagde Rijnland-model niet langer wil afschaffen maar aanpassen.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ondanks mijn eigen accenten, verzeker ik u dat ik inzake welzijn het hart op de juiste plaats draag.

De heer Jos Geysels : Mijnheer Denys, ik oordeel niet over de grootte van uw hart.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wens het belang toe te lichten van het voorstel van resolutie van de heren Sleetx, Vandenbroeke en mijzelf dat de steun heeft van de CVP-fractie.

De voorgeschiedenis van onze resolutie is van belang. Onder impuls van Welzijnszorg hebben een aantal politieke partijen, sociale organisaties en de sociale partners in mei 1995 het Verdrag van Leuven ondertekend. Met haar initiatief wilde Welzijnszorg niet alleen beklemtonen dat werkloosheid geen natuurgegeven is, maar ook dat het recht op arbeid een grondwettelijk recht is. Als een economie het recht op arbeid niet kan garanderen, mag de politiek zich daar geenszins bij neerleggen.

Welijnszorg doet twee concrete voorstellen. De organisatie vraagt de overheid niet alleen de halvering van de werkloosheid tegen 2003 als beleidsdoelstelling te kiezen maar deze doelstelling ook als norm te nemen voor haar politiek handelen.

Mijnheer de voorzitter, onze resolutie wenst de voorstellen van Welzijnszorg toe te passen en bevat ter zake een concrete doelstelling. Bovendien vraagt zij de regering deze doelstelling als beleidsnorm te nemen. Dit betekent dat de Vlaamse regering bij de bespreking van de begroting zal moeten aantonen op welke manier zij de doelstelling inzake halvering van de werkloosheid wenst te bereiken.

Ons voorstel van resolutie bevat dus een belangrijk bijkomend element. Wij wensen niet alleen te werken met budgettaire normen maar ook met sociale normen. De slagzin dat werkgelegenheid de eerste prioriteit van de regering is moet, ons inziens, worden vervolledigd met de sociale doelstelling inzake de halvering van de werkloosheid.

Geysels

Mijnheer de voorzitter, dit is een belangrijke politieke meerwaarde. Daarom hoop ik dat het parlement deze resolutie ook zal goedkeuren.

Mijn laatste opmerking betreft de meerderheidsresolutie. Die kan moeilijk onze goedkeuring wegdragen, omdat ze het Vlaamse Banenplan veel te positief evalueert. In dat Banenplan zitten een aantal maatregelen waarmee wij de grootste moeite hebben. De minister had aangekondigd om over dit plan, meteen na het paasreces, overleg te plegen met zijn federale collega. Men is erg stil over dit overleg. De federale regering hanteert trouwens een totaal ander systeem dan de Vlaamse, ik doel op de volmachten. Dan is mijn vraag : zal van dat gewraakte werkgelegenheidsbeleid iets terug te vinden zijn in die federale volmachtwetten ? Als Vlaamse parlementsleden leven wij nog in een normaal democratisch regime, zodat wij ons toch niet gebonden hoeven te voelen door federale volmachtbesluiten. Heeft onze minister al concrete resultaten uit de brand gesleept ?

Er komt een fiscale gunstmaatregel voor de vennootschappen. Daar worden 1,5 miljard frank van de voorziene 3 miljard frank aan opgeofferd. Op welk scenario of op welke binnen- of buitenlandse studie baseert de minister zich om het effect van deze fiscale injectie op de werkgelegenheid te berekenen ? Als men de helft van het te besteden geld in een fiscaal cadeau aan de ondernemingen stopt, moeten er waarborgen zijn. Ik ben dus, net zoals de heer Denys, op zoek naar bewijzen van doeltreffendheid van deze maatregel. Zelfs na herhaaldelijk aandringen kreeg ik op deze vraag in de commissie geen antwoord. Ik doe bij deze dus nog een poging.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Op die concrete vraag wil ik meteen antwoorden. Op 29 mei eerstkomend heeft er een interministerieel overleg plaats tussen de federale en de drie gewestregeringen. Op de agenda van dat overleg staat het voorstel van de Vlaamse regering over de forfaitaire aftrek en de relatie met de vennootschapsbelasting. Mijn kabinet had daarover al contacten met het Waalse en het Brusselse Gewest. We zullen nagaan of deze maatregel kan worden gerealiseerd. Uiteindelijk moeten we tot een federale wet komen die toepasbaar is in de drie gewesten. Het is niet mogelijk om een federale wet maar in één gewest toe te passen.

De heer Geysels heeft twijfels over de efficiëntie van deze maatregel. Daarover hebben we in de commissie al lang gediscussieerd. Het komt er op aan om de economische groei meer arbeidsintensief te maken. Er is een levensgroot probleem van arbeidskost. Door een premie te geven aan industriële ondernemingen die hun tewerkstelling op peil houden, hopen we een einde te maken aan de

dramatische afbraak van jobs van vorig jaar, toen 18.000 arbeidsplaatsen verloren gingen.

Een onderneming met 1000 werknemers mag in ons voorstel een aftrek van 20 miljoen frank doen. Bij afdanking van één werknemer gaat die forfaitaire aftrek verloren. Ik beschik inderdaad niet over wetenschappelijke studies betreffende het effect van de maatregel. Maar als een bedrijfsleider weet dat tegenover de afdanking van één persoon het verlies van een forfaitaire aftrek van 20 miljoen frank staat, zal hij wel tweemaal nadenken. Dezelfde redenering kan worden gevolgd voor de KMO's. Daar ziet een bedrijfje met 100 werknemers de aftrek van 4 miljoen frank verloren gaan als één werknemer wordt afgedankt.

Dat zijn zaken die in de calculus van een onderneming tellen. Deze maatregel kost bovendien slechts 1,5 miljard frank ; het is dus een zeer goedkope maatregel. De positieve reacties uit het bedrijfsleven kwamen niet alleen van de bedrijfsleiders, maar ook van de vakorganisaties van de textiel-, de metaal- en de meubelsector. Zij waren vragende partij voor deze maatregel, vandaar dat deze werd goedgekeurd en opgenomen in het Vlaams Banenplan.

Mijnheer Geysels, er moet iets gedaan worden voor de ondernemingen. Duurzame werkgelegenheid wordt in de ondernemingen gecreëerd. De tewerkstelling in de industriële sector is stiefmoederlijk behandeld geworden, nochtans is de industriële sector het draagvlak van onze economie. De tewerkstelling in de dienstensector en de financiering van de sociale en van de welzijnssector hangen ervan af.

Mijnheer de voorzitter, Vlaanderen geeft hier een signaal aan de federale overheid en aan de andere gewesten. Samen moeten we ervoor zorgen dat de economische groei meer arbeidsintensief wordt gemaakt. Op dit ogenblik creëert de economische groei minder werkplaatsen dan voorheen. De economische groei moet worden behouden, maar hij moet arbeidsintensiever worden. Dat is de filosofie die wij aankleven. (*Applaus bij de VLD en de VU*)

De heer André Denys : Zeer juist ! Zeer, zeer juist !

Minister Eric Van Rompuy : Op 29 mei vindt er overleg plaats. De Vlaamse regering zal deze maatregel onverkort bepleiten. Ik ben absoluut niet pessimistisch. Wij moeten misschien het geschikte moment afwachten, maar die maatregel zal worden genomen.

De voorzitter : De heer Sleetckx heeft het woord.

De heer Jef Sleetckx : Mijnheer de minister, worden de tewerkstellingsbalansen niet per werknemer opgemaakt zodat bij de vervanging van 20 voltijdse werknemers door 30 deeltijdse de gunstmaatregelen van kracht blijven ?

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer Sleenckx, er wordt gerekend met full-time-equivalenten. De aftrek mag worden toegepast door winstgevendende ondernemingen, die weliswaar eventuele verliezen over een periode van drie jaar mogen overdragen.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, wij delen uiteraard de mening van de minister. De centen moeten uiteraard eerst worden verdiend alvorens ze aan andere maatschappelijke sectoren kunnen worden toevertrouwd.

Mijnheer de minister, wordt die analyse in de federale regering gesteund door alle partijen uit alle landsgedeelten ? Worden de politieke conclusies die de heer Verhofstadt gisteren heeft verdedigd en die zowel door mijn fractie als door de minister-president reeds maanden geleden werd gemaakt, wel bijgetreden door de federale regering ? Ik heb daarover de grootste twijfel, want alle signalen wijzen in de andere richting.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer Van Grembergen, laat ons als Vlamingen een poging doen om de andere gewesten met redelijke argumenten te overtuigen. De Waalse economie is misschien nog meer dan de onze gebaat met die maatregelen. De communautaire benadering van het probleem en het aansturen op communautaire antagonismen lijken me niet aangewezen. In het nieuwe België moeten de gewesten een bijdrage kunnen leveren tot het oplossen van essentiële problemen waarvoor ze niet direct bevoegd zijn. We kunnen de anderen overtuigen van ons gelijk. Een nieuwe staatshervorming zal niet het resultaat zijn van chantage of van oorlogsverklaringen. We moeten de anderen stap voor stap van ons gelijk overtuigen, zodat zij inzien dat deze maatregelen ook bij hen noodzakelijk zijn. Als we in 1999 tot een nieuwe staatshervorming willen komen, dan moeten we deze oefening nu aandurven. De handen reeds op voorhand in de lucht steken en beginnen schreeuwen is niet de goede benadering.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Minister Van Rompuy, ik ken u al lang en wat me stoort, is dat u uit een analyse altijd een aantal dingen afleidt uit hoofde van diegene die met u in discussie treedt. Bovendien zijn deze meestal niet ter zake.

Ik heb niet gesproken over chantage en ik heb ook niet gezegd dat er geen overleg met het andere landsgedeelte moet zijn. Ik zeg alleen – en dat kan niemand ontkennen – dat op het federale niveau niet dezelfde analyse wordt gemaakt als door minister-president Van den Brande voor de Vlaamse regering.

Bovendien zeg ik dat Vlaanderen en Wallonië over deze thematiek niet rechtstreeks met elkaar in gesprek zijn. Het gebeurt op een ander niveau. En ook dat kunt u niet ontkennen.

Minister Eric Van Rompuy : Ik heb met minister-president Collignon over die maatregel een lang gesprek gevoerd in Namen.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Ik krijg veel antwoorden op vragen die ik niet heb gesteld, maar ik krijg geen antwoord op de vraag die ik wel heb gesteld.

Waarom heb ik die vraag gesteld ? Omdat we met drie miljard frank op jaarbasis over een beperkt budget beschikken voor maatregelen ter ondersteuning van de werkgelegenheid. Bovendien zou de maatregel van de vennootschapsbelasting maar twee jaar gelden. Dat is uitdrukkelijk door minister Demeester-De Meyer in de commissie voor Financiën en Begroting meegedeeld.

U hebt ons geleerd dat we moeten studeren en onze stellingen moeten bewijzen. De resultaten van een aantal studies ter evaluatie van de effecten van fiscale en parafiscale maatregelen op de werkgelegenheid zijn echter niet zo schitterend. De Vlaamse regering pakt nu met een vergelijkbare techniek uit. Als u voor die techniek de helft van uw budget opsoupeert, mag ik toch vragen op welke indicatoren, studies of scenario's u zich baseert om te beweren dat dit de werkgelegenheid ten goede zal komen.

Het doet me plezier u te horen spreken over een aantal arbeidsvriendelijke oriëntaties in de economie. Maar op mijn concrete vraag heb ik geen antwoord gekregen. Ik stel die vraag nu voor de vijfde keer en ik krijg voor de vijfde keer geen antwoord, behalve dat het zeker geen kwaad zal kunnen.

U blijft het antwoord schuldig op de vraag waarop u zich baseert om 1,5 miljard frank van de 3 miljard frank uit uw begroting aan een techniek uit te geven, waarbij u geen enkele garantie hebt dat u over twee jaar, als de maatregel wordt afgevoerd, de doelmatigheid ervan kunt aantonen. En dan heb ik het nog niet over de discussie met de federale overheid. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Ik wil de heer Geysels nog meegeven dat er in het nabije verleden heel veel banen verloren zijn gegaan in de industriële sectoren. Naar gelang men de cijfers gebruikt en vervolledigt met NIS-gegevens, variëren ze tussen 12.000 en 18.000 jobs voor de periode 1993-1994.

Indien men met deze techniek voor elke onderneming afzonderlijk, maar ook macro-economisch, zou kunnen be komen dat de afvloeiing van werknemers in deze sectoren

De Roo

grotendeels wordt stopgezet, omdat er incentives zijn om de werknemers in dienst te houden, dan zou dat een enorme stap vooruit zijn. Aangezien men een forfaitaire bijdrage via de fiscaliteit toekent, is het ook voordeliger om in deze techniek in te stappen, naar gelang men meer mensen tewerkstelt en in dienst houdt.

De voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer Jef Sleenckx : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, geachte collega's, een decreet creëert geen werkgelegenheid. Dat is duidelijk. Wat is dan de bedoeling van deze resolutie ? Dit voorstel van resolutie vormt een signaal. Het gaat om een signaal van het parlement aan de regering en aan de buitenwereld. We willen de bevolking laten weten dat het parlement aan de regering meedeelt dat werkgelegenheid een topprioriteit is en blijft.

Het Verdrag van Leuven, dat door alle democratische Vlaamse partijen en sociale partners werd ondertekend, bevat een ambitieuze doelstelling. Men wil tegen het jaar 2003 de werkloosheid met drie tot vijf percent terugdringen.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Waren de ondertekenaars van het verdrag allemaal democratische partijen en sociale partners ?

De heer Jef Sleenckx : Dat was zeer zeker het geval. De doelstelling van de ondertekenaars van het Verdrag van Leuven komt overeen met de doelstelling van het Vlaams Regeerakkoord. De Vlaamse regering wil immers op middellange termijn de werkloosheid halveren. Ik zal daarover niet uitweiden, de heer Geysels heeft daarover voldoende gezegd. Deze doelstelling, die ook het voorwerp uitmaakt van het Toekomstcontract, moet worden beschouwd als een duidelijke sociale norm. Deze norm is vergelijkbaar met de Maastrichtnorm voor de overheidsfinanciën. Het gaat dus niet om een vrijblijvende doelstelling, maar om een resultaatsverbintenis.

De inzet is van wezenlijk belang. Het gaat om het voorkomen van de dualisering van onze samenleving en om het bestrijden van de uitsluiting. Ik wil daar even bij stilstaan. Uitsluiting is veel erger dan uitbuiting. Uitbuiting roept nog de solidariteit van de uitgebuitenen op, die dan samen kunnen optrekken tegen de uitbuiters. Uitsluiting betekent dat men alleen staat met zijn problemen, dat men wordt gemarginaliseerd en dat men vereenzaamt, met alle negatieve gevolgen van dien. Werk is van cruciaal belang. Pas als men werkt, wordt men volwaardig in onze samenleving opgenomen. We moeten onderzoeken welke negatieve invloed mensen zonder werk ondergaan. Die invloed laat zich gelden op het individu en op het gezinsleven. Als we daaraan niets doen, evolueren we onontkoombaar naar een ontwrichte samenleving.

Mijnheer de minister, ik zou hier enkele voorstellen willen formuleren ter bevordering van de werkgelegenheid. De maatregelen op Vlaams niveau in kader van het Vesoc-akkoord van 14 december 1995 en de voorstellen op federaal niveau in uitvoering van het Toekomstcontract, moeten worden getoetst aan deze doelstelling. Naast de federale Maribel-maatregelen is er het Vlaams voorstel om de personeelskosten te verlagen door een selectieve vennootschapsbelasting. Als deze voluntaristische aanpak inzake loonkostensubsidies op korte termijn geen resultaten oplevert op het gebied van de werkgelegenheid, dan moeten de betrokken overheden deze maatregelen bijsturen in functie van concrete werkgelegenheidsengagements.

Diverse onderzoeken benadrukken het werkgelegenheidspotentieel in de social profit- en de milieusector. Dit zijn twee sectoren waarvoor de Vlaamse overheid is bevoegd. De Vlaamse regering heeft beslist om 1.500 tot 2.000 nieuwe arbeidsplaatsen te creëren in de social profit-sector, op voorwaarde dat de federale overheid een gelijkwaardige inspanning doet. Dat is een stap in de goede richting. Deze weg moet in de toekomst nog nadrukkelijker worden bewandeld. De social profit-sector is bereid om concrete werkgelegenheidsverbintenissen aan te gaan.

Mijnheer de minister, ik pleit in dat verband voor het maximaliseren van de werkgelegenheidsmogelijkheden voor de laaggeschoolden. Een recente Nederlandse studie heeft aangetoond dat in de sociale dienstensector een reëel potentieel aan taaksplitsing en taakdifferentiatie aanwezig is. Daardoor kan het werk daadwerkelijk worden herverdeeld ten voordele van laaggeschoolde werknemers. Deze mogelijkheden moeten optimaal worden aangewend. Uiteraard is dat niet mogelijk zonder een doorgedreven vormings- en begeleidingsbeleid.

Bijzonder verontrustend is de evolutie van de langdurige werkloosheid. Deze maakt een additioneel werkgelegenheidsbeleid noodzakelijk. Er zijn voorstellen tot decreet inzake sociale werkplaatsen en invoegbedrijven. Met het voorstel tot decreet inzake de oprichting van een herplaatsingsfonds, wordt een prima middel gecreëerd om het opnieuw inschakelen van vooral oudere werknemers te bevorderen.

Het is onaanvaardbaar dat vrouwen van amper 29 jaar bij een sollicitatie te horen krijgen dat ze te oud zijn om nog in het bedrijfsleven te worden ingeschakeld. Hetzelfde gebeurt met arbeiders van 36. Er moet dus werk worden gemaakt van het herplaatsingsfonds. Er zijn enorme inspanningen nodig om deze mensen terug aan de slag te krijgen.

De federale overheid moet minder verkrampt reageren op voorstellen van de gewesten en gemeenschappen met betrekking tot een activerende inzet van werkloosheidsuitkeringen. We zouden naar Deens model van start kun-

Sleeckx

nen gaan met een grootschalig werkervarings- en opleidingsplan voor langdurig werklozen. Daarbij kan bijvoorbeeld de federale overheid instaan voor het behoud van de uitkering en de opleiding op de werkvloer, terwijl de Vlaamse overheid een bijkomende werkervaringspremie toekent.

Er moet meer coherentie komen in het werkgelegenheidsbeleid. Het is voor het publiek onbegrijpelijk dat de federale en Vlaamse overheid op een bepaald ogenblik meer middelen uittrekken voor werkgelegenheid, terwijl een ander forum tientallen werklozenprojecten stopzet die werden gesubsidieerd door het Europees Sociaal Fonds. Deze laatste projecten richtten zich tot risicogroepen op de arbeidsmarkt, en werden positief geëvalueerd door de Vlaamse administratie. Kan Vlaanderen geen supplementaire inspanningen leveren om deze projecten het jaar 1996 te helpen overbruggen, bijvoorbeeld aan de hand van de enveloppe van het Vlaams Werkgelegenheidsoverleg ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Aangezien ik straks vermoedelijk niet de gelegenheid zal hebben om de vraag te beantwoorden, zal ik het nu doen.

Vorige maand is voor het eerst een daling van het aantal langdurig werklozen vastgesteld. We moeten er dus niet van uitgaan dat op dat vlak niets wordt gedaan. De eerste werkervaringsprojecten in het Werkgelegenheidsplan stipuleren dat men ten minste 2 jaar werkloos moet zijn om ervoor in aanmerking te komen. De 1.400 mensen die in dit kader zullen worden tewerkgesteld, zullen dus langdurig werklozen zijn. Bovendien is voor het eerst een rotatieprincipe voorzien. Dat houdt in dat de ervaring in een soort doorstroming dient te worden omgezet.

Evenals de federale regering pleit ik voor een activering van de werkloosheidsvergoedingen. Soms denk ik dan ook met heimwee terug aan het verguisde systeem van de tewerkgestelde werklozen. Dat was een zeer eenvoudig systeem. Men stelde iemand aan in een openbaar bestuur, dit met behoud van de werkloosheidsvergoeding en tegen een kleine vergoeding. Ik heb reeds herhaaldelijk voor een dergelijk systeem gepleit. Bij de activering van de werkloosheidspremies, lijkt het alsof het grootste deel van de vastgestelde trekkingsrechten uit het federale budget komt. Dat is niet zo. Van de 36.000 mensen die we momenteel tewerkstellen, werken de meesten in de lokale besturen als Gesco.

We zouden moeten komen tot een regulier systeem. Hiervoor werd op de Vlaamse begroting 21 miljard frank uitgetrokken. Bijna 16 miljard frank hiervan komt uit de eigen middelen. Het federale budget levert slechts een bijdrage van 5 tot 6 miljard frank.

De werkgelegenheid is voor het Vlaamse beleid een prioritair punt. Helaas worden we geconfronteerd met budgettaire problemen in de VDAB, dit terwijl opleiding en vorming zo belangrijk zijn voor de werkgelegenheid. In 1995 waren er bijkomende middelen van de Europese Gemeenschap. Een aantal initiatiefnemers gebruikten deze tijdelijke situatie echter als referentie voor de volgende jaren, wat uiteraard onvoorzichtig was. Daarom krijgt men nu de indruk dat er minder middelen worden uitgetrokken en wordt er beweerd dat het Vlaamse Gewest dit moet bijpassen. Op die manier doet men de waarheid geweld aan. We moeten hier een oplossing voor zoeken, maar het mag niet opnieuw een surrogaatoplossing voor één of twee jaar zijn.

Wat de 500 miljoen frank betreft, zal ik de minister van Begroting vragen om deze aan te wenden voor tekorten in de sector van de Gesco-tewerkstelling. Deze 500 miljard frank wordt reeds vanuit verschillende hoeken geclaimd. Aangezien het om onze lokale besturen gaat, stel ik voor om eerst en vooral daar het behoud van de tewerkstelling te verzekeren. Het heeft inderdaad geen zin om op één plaats het probleem op te lossen, en elders een nieuw te creëren.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de minister, u kunt de initiatiefnemers voor derden, die werken met de risicogroepen op de arbeidsmarkt, niet verwijten dat ze vorig jaar hebben ingespeeld op een groei aan middelen en dat ze een aantal projecten hebben gerealiseerd. Deze middelen werden op een verantwoorde manier besteed. Ze menen dat verdere investeringen noodzakelijk zijn : de groep van langdurig werklozen is in deze doelgroep zeer groot. Ik meen dan ook dat het beleid hierop moet inspelen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Men gaat er van uit dat voor iedere vast te stellen nood onbepaalde middelen voorhanden zijn. Dat is echter niet het geval. De beschikbare middelen moeten worden afgewogen tegen de vraag. Ik heb nooit gezegd en zal ook nooit zeggen dat er kritiek kan worden geleverd op de inhoud van het werk van initiatieven opgezet door derden. Het was echter voorbarig om te veronderstellen dat de tijdelijke situatie van 1995 voor de volgende jaren als referentiepunt kon worden behouden. Men is op dat vlak onvoorzichtig geweest.

De voorzitter : De heer Sleeckx heeft het woord.

De heer Jef Sleeckx : Mijnheer de minister, u zegt dat u gisteren een gesprek hebt gehad met de VDAB. Dat is min of meer mijn stokpaardje, waarover ik reeds verschillende malen een tussenkomst heb gehouden. De VDAB moet zich meer richten op de noden van de markt. Tijdens de begrotingsbesprekingen heb ik dat nogmaals duidelijk verklaard : geef me een metselaar en hij heeft on-

Sleeckx

middellijk werk. We moeten daar iets aan doen. Metseelaar en schrijnwerker zijn volwaardige beroepen. Tegenwoordig denkt men vaak dat men moet hebben gestudeerd om volwaardig te zijn. De overheid moet deze mentaliteit ombuigen. Ik voorspel dat we binnen een aantal jaren een enorm tekort aan vaklui zullen hebben.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Op de studiedag toonde de administrateur-generaal met cijfers aan hoe moeilijk het is om evoluties op de arbeidsmarkt te voorspellen. Er zijn er die denken dat dit mogelijk is door de bedrijven te vragen naar hun toekomstige plaatsingsbehoeften. Alle enquêtes uit het verleden werden naderhand tegengesproken door de feiten. Als men iemand nodig heeft, moet deze functie onmiddellijk worden uitgevoerd door de meest geschikte. Er is dus inderdaad een nauwelijks te vermijden discordantie.

Samen met de betrokken sectoren moeten we ernstig werken aan het imago van een aantal beroepen. U gaf het voorbeeld van de bouwsector. Het Fonds voor Bouwopleiding en de professionele organisaties doen hier veel aan en de overheid werkt ernstig mee. Ik onderschrijf dus uw analyse dat een aantal beroepen ernstig worden ondergewaardeerd, dit zeker met de evolutie van de laatste jaren. Een stukadoor van nu is niet meer de plafonneerder van enkele jaren geleden.

De voorzitter : De heer Sleetx heeft het woord.

De heer Jef Sleetx : Mijn laatste bedenking is er een van persoonlijke aard : kunnen we in de toekomst iedereen nog werk verschaffen ? De rationalisering resulteert in een enorme uitstoot van arbeidskrachten. Moeten we als beleidsmensen niet in overweging nemen dat er een tijd zal aanbreken dat niet iedereen aan de bak meer zal kunnen komen, zelfs na een drastische arbeidsduurvermindering ? We moeten als beleidsmensen denken aan een nieuwe invulling van het begrip arbeid. We moeten daar op tijd mee beginnen, want ik zie de zaken somber in. Zelfs al brengen we de arbeidsduur op 32 uren en schakelen we zo een aantal mensen in, dan heb ik nog enorme bedenkingen over ons vermogen om iedereen aan werk te helpen. Moeten we dat begrip niet anders invullen ? In de samenleving wordt men pas als volwaardig beschouwd op het ogenblik dat men is tewerkgesteld. (*Applaus bij de SP en de CVP*)

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb de indruk dat er in het Vlaams Parlement een grote consensus bestaat over het feit dat men de werkgelegenheid dient te bevorderen. Maar daar houdt het dan ook op. Ik zal het voorstel van resolutie dat werd ingediend door de

heren De Roo en Voorhamme, als richtsnoer gebruiken voor mijn betoog. In de toelichting van dit voorstel van resolutie wordt de juiste conclusie getrokken. Er wordt namelijk gesteld dat het gebrek aan voldoende en volwaardig werk steeds meer leidt tot uitsluiting en tot een onaanvaardbare verspilling van kennis. Bovendien stelt men dat het gebrek aan werk in sterke mate de gezondmaking van de overheidsfinanciën en een rechtvaardige modernisering van de sociale zekerheid belemmert. Dat is juist, maar het betreft een vicieuze cirkel. U begeeft zich ook op een ander beleidsniveau. Het doet me alvast plezier dat een aantal mensen van wie men het niet onmiddellijk zou verwachten, de vinger op de wonde leggen.

Het voorstel van resolutie dat door de heer Denys werd ingediend, stemt voor het grootste deel overeen met de ideeën van het Vlaams Blok. Wanneer we bovendien de verklaringen horen van uw vorige partijvoorzitter, dan kunnen we de deur alleen maar wagenwijd openzetten voor een alternatieve meerderheid. (*Applaus bij het VB*) Wie vandaag de politieke situatie in Vlaanderen op een objectieve wijze bekijkt, moet vaststellen dat de rechtse partijen en de rechtse krachten binnen een bepaalde meerderheidspartij naar elkaar toe groeien. De tijd is stilaan rijp voor een rechts alternatief in Vlaanderen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : De heer Verhofstadt heeft gisteren helemaal niet gesproken over eigen volk eerst. Ik heb overigens nog steeds de indruk dat het nationalisme zoals u dat predikt, een nationaal-socialisme is dat dichter bij het socialisme staat dan bij het liberalisme.

De heer Frans Wymeersch : Wij pleiten niet voor een nationaal-socialisme, maar voor een sociaal nationalisme.

De heer André Denys : Indien u, zoals de heer Caubergs vorige week deed, een pleidooi houdt voor protectionisme, dan heeft dat niets te maken met het liberalisme dat de heer Verhofstadt en ikzelf voorstaan. U gaat ervan uit dat de overheid om nationalistische redenen moet optreden.

Drie jaar geleden stonden we als eersten en als laatsten op de barricades om de Boelwerf te verdedigen. We zijn daar trots op. (*Opmerkingen van de heer Gilbert Bossuyt*)

Mijnheer Bossuyt, in het Boeldossier heb ik niets te leren van de SP. Het is de SP die de arbeiders van de Boelwerf in de rug heeft geschoten.

De voorzitter : Mijnheer Bossuyt, als u iets wil zeggen moet u het woord vragen.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer Bossuyt, u moet het woord vragen. Ik weet dat u geen democraat bent, maar in het Vlaams Parlement moet u zich aan de democratische spelregels houden.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Ik verwijt de spreker zijn puur populistische uitlatingen over de definitie van het socialisme. Ik zou van de heer Denys graag vernemen waar de VLD vandaag voor staat. Is dat wat de heer Verhofstadt ons gisteren wou wijsmaken ? Of zijn dat de stellingen over de sociale zekerheid van de heer De Croo ? (*Opmerking van de heer Filip Dewinter*)(*Rumoer*)

De voorzitter : De heer Sleetckx heeft het woord.

De heer Jef Sleetckx : Mijnheer Wymeersch, u strooit de mensen zand in de ogen. U wil de socialisten hun symbolen en hun kiezers afpakken.

De heer Frans Wymeersch : Wij hebben uw kiezers niet afgepakt. Ze hebben zelf hun keuzes gemaakt.

De heer Jef Sleetckx : U weet toch dat de arbeidersbeweging enorm heeft bijgedragen tot de ontvoogding van de arbeiders ? Nu dient uw partij in de Kamer wetsvoorstellen in om het stakingsrecht in te perken. Ik pleit niet voor het staken om te staken. Het is het laatste middel van de arbeiders om iets te bereiken. Als u zegt niets van ons te kunnen leren, strooit u zand in de ogen van de mensen. Dat zal zich wreken.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Het Boeldossier vormt het beste voorbeeld van uw dagjespolitiek. U beweerde altijd voor liberale maatregelen te kiezen, maar voor de Boelwerf was dat niet mogelijk. Om louter populistische en electorale redenen liep u met de arbeiders mee. Hetzelfde geldt voor uw 1 mei-optocht in Aalst. U liep achter de vlag van de Boelwerf. U hanteert simpele slogans om mensen te lokken, maar u heeft geen visie of inhoud. U reageert enkel op de emoties van de mensen. Hopelijk keert zich dat binnenkort tegen u.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Ik wil de heren van de SP-fractie toch wel antwoorden. Al acht jaar zijn de socialisten aan de macht. Wat heeft dat opgeleverd ? Eén miljoen werklozen en het aantal faillissementen is hoger dan ooit. (*Opmerking van de heer Gilbert Bossuyt*)

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : In 1988 hadden we 382.000 werklozen en nu hebben we er 510.000. Dat zijn RVA-cijfers. Iedereen die kan rekenen, ziet dat er 230.000 bijgekomen zijn sinds de coalitie van SP en CVP aan de macht kwam. Dat is de spijtige realiteit.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Ik wil antwoorden op de opmerkingen van de heren Sleetckx en Stassen. We hebben

nooit ontkend, mijnheer Sleetckx, dat de sociale beweging en de vakorganisaties in het verleden zeer degelijk en baanbrekend werk hebben geleverd. Ze verhoogden de welvaart en het welzijn van de werkende klasse. Als u echter beweert dat het Vlaams Blok het stakingsrecht wil beknotten, dan bent u onvolledig. We stellen vast dat de vakbondstop machtsmisbruik pleegt en aan politiek doet. De vakbond misbruikt haar basis en militanten om de regering onder druk te zetten. We hebben bewezen niet tegen het stakingsrecht of zelfs het bezettingsrecht te zijn. We stonden niet alleen op de barricades bij de bezetting van de Boelwerf, maar ook bij het bankroet van Antwerp Ship Repair. De vertegenwoordigers in het Belgische Parlement, met de heer Colla op kop, zorgden ervoor dat door de afschaffing van het poolsysteem mensen op straat kwamen te staan. (*Protest bij de SP en AGALEV*)

We stonden ook op de barricades bij de sluiting van de laatste steenkoolmijnen. Pas toen de laatste schachten dicht waren, sprongen de heren Sleetckx en Ulburghs op de kar. Toen was het kalf al lang verdronken. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Als de heer Wymeersch beweert dat de vakbonden aan politiek doen, verwijst hij naar de huidige onderhandelingen over lonen en werkgelegenheid. Mijns inziens hebben de werknemers, via hun representatieve organisaties, recht op inspraak.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : De heer Penris, partijgenoot van de heer Wymeersch, heeft hier 48 uur geleden toch gepleit voor het afschaffen van het poolsysteem, als ik het goed heb begrepen ? (*Protest van de heer Jan Penris*)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer Wymeersch, u haalt een aantal voorbeelden aan van verlieslatende bedrijven waarvoor het Vlaams Blok op de barricades stond en meer overheidsgeld vroeg. Vanuit welke economische visie pleit u voor het socialiseren van bedrijfsverliezen ? Het Vlaams Blok houdt binnenkort een sociaal-economisch congres. Ik ben heel benieuwd welke economische invalshoek daar zal worden gehanteerd. Mevrouw Colen zegt bijvoorbeeld heel andere dingen dan u.

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Mijnheer Stassen heeft me inderdaad niet goed begrepen. 48 uur geleden pleitte ik voor een n.v.-structuur voor de haven. Er is enerzijds de juridische organisatie van het havenbedrijf en anderzijds de sociale organisatie binnen de haven. Als oud-medewerker van de CEPA, de Centrale der Werkgevers Haven van Antwerpen, heb ik ervaren dat het bestaande poolsys-

Penris

teem garant staat voor sociale vrede. Ik pleit uiteraard voor het behoud van dat poolstelsel.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer Denys, een gezonde economie is de sleutel voor de werkgelegenheid. Hoe kan de Vlaamse overheid deze gezonde economie in de hand werken ?

Men kan in de eerste plaats een economisch kader creëren door fiscale en parafiscale maatregelen. Men kan ook daadwerkelijk de motor van de economie aanzwengelen en investeren in infrastructuurwerken. Dat creëert zowel rechtstreekse als onrechtstreekse werkgelegenheid. Men kan ook bepaalde sectoren en bedrijven met een strategische waarde voor onze gemeenschap, stimuleren en ondersteunen. Zo bijvoorbeeld voor een aantal strategische sectoren die in het laatste decennium sterk achteruit zijn gegaan, zoals de scheepsbouw, de scheepsherstelling en de steenkoolmijnen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Met deze redenering keert de heer Wymeersch terug naar de subsidiepolitiek van de jaren '70. Ik zou u aanraden om het boekje De losbandige jaren '70 te lezen van journalist Jan Bohets. In dit werk toont hij duidelijk aan dat het blijven verlenen van subsidies aan zogenaamde strategische sectoren als de staalindustrie of de steenkoolmijnen, één van de grote oorzaken was van de problemen. Men heeft daar toen miljarden franken aan gegeven.

Een frank kan men geen twee keer uitgeven. We moeten een keuze maken en dat is onmogelijk als we verlieslatende economische sectoren blijven ondersteunen. In dat geval denkt u socialistisch en niet liberaal.

De heer Filip Dewinter : Het is een derde weg.

De heer André Denys : Neen, het is geen derde weg. Uw pleidooi komt volledig overeen met de politiek van de PS en de SP in de jaren '70. Deze politiek heeft geleid tot de Mathot-begrotingen en tot een tekort van meer dan 13 percent van het BNP.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer Denys, we moeten durven erkennen dat wat we de laatste tien jaar hebben zien verdwijnen, voor Vlaanderen altijd van bijzondere waarde is geweest. We moeten ook toegeven dat we heel wat kansen hebben weggegooid door bepaalde sectoren niet blijvend te ondersteunen. We gaan het vandaag niet hebben over de regelgeving die deze ondersteuning moet omkaderen. Ik vind wel, en de heer Sleetx zal me hierin geen ongelijk geven, dat we kansen hebben weggegooid door drie jaar geleden resoluut de laatste steenkoolmijn

te sluiten. We hadden de mogelijkheid moeten openlaten om nog verder gebruik te kunnen maken van deze energiebron. Het was immers één van onze laatste primaire sectoren.

Mijnheer Denys, ik wil samen met u de primaire sectoren eens overlopen. De landbouw staat onder zeer zware druk.

De steenkoolnijverheid werd opgedoekt. Wat rest er dan nog van onze primaire sectoren ? Als die verdwijnen, heeft dat automatisch een repercussie op de secundaire sectoren.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Is onze energie duurder of schaarser geworden omdat de steenkoolmijnen werden gesloten ?

De heer Frans Wymeersch : Op korte termijn niet. Maar wie zegt dat er op middellange of lange termijn geen energietekort komt ? Met de sluiting van de mijnen werd daarenboven niet alleen de energiesector getroffen, maar ook al de afgeleide sectoren, zoals de chemische sector.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : De heer Denys blijft denken in de oude, haast 19de-eeuwse tegenstellingen tussen liberalisme en socialisme. Dat dispuut is voorbijgestreefd. De kiezer heeft aan die oude doctrines geen boodschap meer. Ook het neo-liberalisme van de heer Denys zal dat tij niet kunnen keren. De mensen hanteren nu andere begrippen. Het Vlaams Blok heeft dat begrepen. Wij hanteren de oude categorieën liberalisme en socialisme niet meer. Voor ons geen rood of blauw boekje, maar een nieuw leitmotiv : eigen volk eerst. Wij verlenen voorrang aan de belangen van de eigen gemeenschap. Op bepaalde momenten impliceert dat ja te zeggen aan protectionistische maatregelen, op andere momenten pleiten we voor het behoud van strategische sectoren in de economie, op nog andere momenten huldigen we liberale ideeën. We pinnen ons niet langer vast op een doctrinair gegeven uit het verleden. Dat is definitief voorbij. Sinds de val van het communisme is dat gegeven niet meer alleenzalmakend, en dat is maar goed ook.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Die ideologische discussie is inderdaad voorbij, maar wel om een andere reden. Sinds de val van de Berlijnse Muur is iedereen het erover eens dat het systeem van de vrije markt, waarbij de overheid de verliezen van bedrijven niet langer socialiseert, het enige bruikbare systeem is. Nu keert u terug naar recepten van de jaren '70. U gaat weer te rade bij het communisme. Zo heeft men ook in Oost-Duitsland veel te lang verlieslatende industrieën gesubsidieerd, omdat ze zogenaamd strate-

Denys

gisch waren voor een gebied. Ik dacht dat die stelling al lang achterhaald was.

De heer Filip Dewinter : U legt mijn woorden verkeerd uit. Het is onze stelling dat het economische gegeven niet mag primeren op de belangen van de volksgemeenschap. Bij het klassieke liberalisme en socialisme voert men een steriele economische discussie, waaraan het volksbelang ondergeschikt wordt gemaakt. Wij, volksnationalisten, handelen dus vanuit een andere invalshoek. Wij weigeren nog mee te spelen in de voorbijgestreefde tegenstellingen. De toekomst zal ons gelijk geven.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Hoort heel deze discussie wel thuis in het werkgelegenheidsdebat ? Blijkbaar verloopt de toenadering tussen VLD en Vlaams Blok toch moeilijker dan verwacht.

De heer Frans Wymeersch : Ik kom terug op mijn betoog. Ik heb vier sectoren aangehaald waar ik een taak voor de overheid weggelegd zie bij de bevordering van de werkgelegenheid. De Vlaamse overheid beschikt daartoe echter niet over de mogelijkheden : of ze mist de bevoegdheid, of ze mist de financiële middelen. Ze heeft geen bevoegdheid om een economisch kader te creëren of om fiscale en parafiscale maatregelen uit te vaardigen. Ze heeft de middelen niet om grote infrastructuurwerken uit te voeren. Dat dwingt haar om keuzes te maken.

De Vlaamse regering beschikt over onvoldoende financiële middelen om bepaalde sectoren zoals de social profit-sector te stimuleren. De beloofde duizend bijkomende arbeidsplaatsen in deze sector zijn voor het Vlaams Blok absoluut onvoldoende.

Ik herhaal dat Vlaanderen niet alleen over onvoldoende financiële middelen beschikt maar ook te weinig bevoegdheden ter zake heeft.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik stel vast dat de ingediende voorstellen van resolutie met geen woord reppen over de prioritaire werkgelegenheid voor het eigen volk. Het verwondert me niet dat de traditionele partijen deze problematiek niet behandelen. Het Vlaams Blok durft dat wel !

Ons land telt vandaag 220.000 niet-Europese vreemdelingen die werkloos zijn. Dit is 70 percent van de hier verblijvende niet-Europese vreemdelingen. Slechts een derde is actief.

Ik begrijp niet dat wij ons met de huidige hoge werkloosheidsgraad en de kwakkelende economie nog zo'n groot leger van gastwerklozen permitteren. Ik begrijp evenmin dat de Vlaamse overheid ons in deze situatie probeert wijs te maken dat we moeten meewerken aan de acties inzake positieve discriminatie.

Het Vlaams Blok kiest resoluut voor werk voor eigen volk. Dit standpunt zal altijd het verschilpunt tussen ons en de traditionele partijen blijven.

Mijnheer de voorzitter, de resoluties spreken evenmin over de belangrijke rol die de investeringen en de GIMV vervullen als hefboom voor de economie. De regering moet maatregelen uitwerken zodat de GIMV kan worden verplicht te investeren in Vlaamse bedrijven. Het verheugt me dat de Vlaamse regering bereid is om samen met Vlaamse pensioenfondsen te investeren in Vlaamse werkgelegenheid.

Ik geef toe dat het Vlaamse Banenplan een aantal goede elementen bevat. Alhoewel minister-president Van den Brande en zijn minister voor Economie het plan con brio verdedigen, stel ik ter zake een meningsverschil vast tussen de meerderheidspartijen.

Het eerste voorstel van resolutie was ondertekend door de SP-fractie, de Volksunie en Agalev. Na lang palaveren zijn de meerderheidspartijen erin geslaagd een consensus te bereiken. In de bevoegde commissie heb ik gezegd dat de heer Voorhamme als slim politicus op twee paarden heeft gewed. Ik stel vast dat hij in zijn opzet aardig is gelukt.

Net als de heer Huybrechts wil ik de aandacht trekken op de holheid van de recente SP-slogan die luidt : Werk, werk en nog eens werk ! Hoeveel jaren maakt de socialistische familie in het zogenaamde federale België reeds de dienst uit ? Het socialisme heeft na al die jaren genoegzaam aangetoond dat het de werkgelegenheidsproblemen niet aankan.

Zoals de heer Denys reeds heeft beklemtoond, pleit de meerderheid in haar resolutie voor het creëren van werkgelegenheid in elk afzonderlijk departement. Onder invloed van de socialistische vleugel in de meerderheid wordt er gepleit voor meer overheidstewerkstelling, voor een zwaardere kop op steeds zwakkere benen. Het Vlaams Blok zal dit nooit of nooit kunnen aanvaarden. De begroting van Vlaanderen wordt bezwaard door het recruterende van meer en meer ambtenaren. Zoals ik reeds tot vervelens toe heb herhaald, mag het creëren van jobs niet worden verward met het scheppen van werkgelegenheid.

Mijnheer Sleetckx, ik wil best twintig mensen in dienst nemen, maar daarom hebben zij nog geen werk, als u begrijpt wat ik bedoel.

De heer Jef Sleetckx : Ik begrijp helemaal niet wat u bedoelt. Geen enkele werkgever zal twintig mensen aanwerven en hen een loon betalen, als zijn orderboek geen nieuwe opdrachten in het vooruitzicht stelt. De aanwerving van 1.000 mensen in de welzijnssector is meer dan broodnodig.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer Sleetckx, nauwelijks tien minuten geleden heb ik zelf gezegd dat 1.000 aanwervingen in de social profit-sector niet eens volstaan. Het voorstel van resolutie van de meerderheid bepleit een werkgelegenheidsbeleid, waarbij alle Vlaamse ministers in hun beleidsdomein arbeidsplaatsen creëren. Dat overstijgt de social profit-sector en ik ontwaar reeds de toevloed van verse ambtenaren. Om de aangehaalde redenen verzet ik me daartegen. U moet beide zaken niet met elkaar verwarren.

Ook bij punt drie van de resolutie heb ik enkele bedenkingen. Dit punt bepaalt dat in samenwerking en overleg met alle bevoegde partners en overheden moet worden gestreefd naar een arbeidsintensieve groei in Vlaanderen. Welke overheid wordt hiermee bedoeld ? Wellicht de federale overheid ? Minister Van Rompuy heeft de vraag reeds gedeeltelijk beantwoord. Waar blijft het overleg met de federale overheid ? Ik vergis me toch niet door de Vlaamse parlementaire meerderheid en de meerderheid in het federale parlement over eenzelfde politieke kam te scheren ? Welke invloed hebben de goedmenende Vlaamse volksvertegenwoordigers op het federale niveau ? Ik bespeur die invloed nergens en met een visadempje wacht ik af wat het overleg zal worden. Met de bevoegde partners worden wellicht de sociale gesprekspartners bedoeld.

Mijnheer Sleetckx, toen ik uw toespraak onderbrak, vroeg ik u of de sociale partners democratisch verkozen moesten zijn. U hebt dat ten stelligste beaamd. Waarop stoelt uw uitspraak ? Aan wie is de top van zowel de werkgevers- als de werknemersorganisaties verantwoording verschuldigd ?

De heer Jef Sleetckx : Dat zijn verkozen mandaten, mijnheer Wymeersch.

De heer Frans Wymeersch : Ik verwacht dan van u een behoorlijke uitleg over de democratische beginselen op grond waarvan een aantal kiesgerechtigden willekeurig van elk recht op inspraak worden uitgesloten. Want dat zijn gangbare praktijken in de vakorganisaties, niet omdat bepaalde mensen politieke ideeën verkondigen die niets te maken hebben met de bestaansreden van de vakbonden, maar uit vrees voor de invloed van sympathisanten, leden, kiezers en verkozenen van het Vlaams Blok. Van daar die uitsluitingen op het thuisveld van de zogenaamde democratische gesprekspartners.

Daarom moeten ze eruit. En dat noemt u dan democratische gesprekspartners. Dit zijn methoden die in totalitaire regimes kunnen worden gebruikt, maar niet in een democratisch rechtssysteem.

De heer Jef Sleetckx : Ik zal het nog één keer zeggen. Dit gebeurt omdat ze een gedachtengoed vertegenwoordigen en verdedigen dat niet eigen is aan een democratie. En nu zwijg ik erover. (*Rumoer bij het VB*)

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer Sleetckx, geeft u me de exacte invulling van de term democratie ?

De voorzitter : Dames en heren, laat ons onze werkzaamheden afronden. Mijnheer Wymeersch, mag ik u vragen uw betoog af te sluiten ?

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer Sleetckx, het gaat niet enkel om die organisaties, want ik heb daarnet ook de werkgeversorganisaties genoemd. Ook zij werken zeer dikwijls, bijna altijd zelfs, boven de hoofden van de individuele bedrijven en houden er ook geen rekening mee. U kunt me niet wijsmaken dat ze tot op bepaalde hoogte niet samen politieke zoete broodjes bakken. Er worden binnen een bepaalde politieke kaste aan die ronde tafel dingen bekooktoofd die het daglicht niet mogen zien.

Collega's, we moeten volgens punt zeven openstaan voor voorstellen van andere beleidsniveaus in België en Europa. Dat is de wereld op zijn kop zetten. Vlaanderen beschikt over de sterkte, de slagkracht, de ondernemingsgeest en de werkkraft van de werknemers en wij zouden open moeten staan voor initiatieven van andere beleidsniveaus. Neen, dit Vlaams Parlement en de Vlaamse regering moeten ervoor zorgen dat de voorstellen van dit parlement en van het krachtdadige Vlaanderen op de andere niveaus, om te beginnen op het federale niveau, worden overgenomen. We moeten ons niet neerleggen en ons niet met open armen overgeven aan de andere beleidsniveaus.

Wat gebeurt er op dit ogenblik ? Ook de heer Sleetckx heeft er daarnet naar verwezen. We zijn nu volop aan het discussiëren in verband met de fameuze kaderwetten. Aan de ene kant hoor ik minister Eric Van Rompuy zeggen dat de economie arbeidsintensiever moet worden gemaakt. Aan de andere kant hoor ik dit weekend zijn broer, Herman Van Rompuy, federaal Minister van Begroting, vertellen dat er op dit ogenblik absoluut geen sprake kan zijn van enige politiek van lastenverlaging. Integendeel, hoewel de modaliteiten nog niet bekend zijn, denkt men ernstig aan nieuwe belastingen. Aan de ene kant moet volgens de ene minister de arbeidsintensieve economie worden aangezwengeld. Op het andere niveau zegt de andere minister van dezelfde partij dat we de politiek van arbeidskostenverlaging nu niet, en ook niet binnenkort, kunnen voeren. U kunt mij niet wijsmaken dat er geen grote tegenstelling bestaat, om het zacht uit te drukken, tussen de Vlaamse verzuchtingen en de Belgische politiek die alles opoffert voor de heilige drie percent-norm die vanuit Europa wordt voorgedragen en opgelegd. Op korte termijn, laat staan op lange termijn, evolveren we dus niet naar een hervorming, en zeker niet naar een splitsing van de sociale zekerheid.

Een aantal mensen uit de meerderheidspartijen – vooral uit de CVP – doen alsof ze heilig verontwaardigd zijn. Maar op federaal niveau zien we hoe men Jan-met-de-pet en het Vlaamse bedrijfsleven blijft bestelen. Dat kunnen wij als nationalistische partij niet aanvaarden.

In het verslag van de bespreking van het voorstel van resolutie lees ik dat de heer Voorhamme benadrukt dat de verdienste van dit voorstel ligt in de signaalfunctie. Aan de buitenwereld wordt medegedeeld dat het Vlaams Par-

Wymeersch

lement begaan is met de vermindering van de werkloosheid. Deze resolutie moet duidelijk maken dat we daarmee bezig zijn. Dat is alles. We zijn ermee bezig. Blijkbaar is de enige bedoeling van de mede-indiener van dit voorstel om een vrijblijvend debat te organiseren. Het is eigenlijk niet de bedoeling om de werkloosheid te verminderen. Ik beschouw de heer Voorhamme als een ernstig politicus. *(Rumoer)*

De heer Filip Dewinter : Deze uitspraak over de heer Voorhamme is voor rekening van de heer Wymeersch.

De heer Frans Wymeersch : De inhoud is blijkbaar niet belangrijk. Het komt er slechts op aan een bezigheidstherapie te organiseren. Het verwondert ons niet meer dat de traditionele partijen zich zo gedragen. De CVP'ers gedragen zich nog steeds als lakeien. We zullen een amendement op dit voorstel indienen, waarin wordt vooropgesteld dat dit Vlaams Parlement en de Vlaamse regering ervoor moeten zorgen dat we de middelen verkrijgen om zo'n beleid uit te voeren. We moeten een eigen fiscaal beleid kunnen voeren. De sociale zekerheid moet in Vlaamse handen komen. Dat zou betekenen dat we 100 miljard frank aan Vlaamse sociale zekerheidsgelden in Vlaamse handen zouden houden. Ik zal deze cijfers niet eindeloos herhalen ; u kent ze beter dan ik.

Uw politieke praktijk gaat daarentegen uit van het gezegde dat het hemd nader is dan de rok. Vlaanderen zal, als het van u afhangt, ter plaatse blijven trappelen. Ik wil mijn betoog beëindigen met een vers van de heer Elschot. Ik draag dat vers in het bijzonder op aan de collega's van de Christelijke Volkspartij : Weet dan, dat uw stem door niemand wordt aanhoord. Zolang gij stamelend bidt of bedelt bij de poort. *(Applaus bij het VB)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, ik wil een voorstel formuleren in verband met de regeling van de werkzaamheden. Ik heb de andere fractieleiders geraadpleegd en ze waren – mits unanieme instemming van het parlement – akkoord om de twee sprekers die in dit debat nog aan het woord moeten komen, onmiddellijk na de actuele vragen te laten spreken. Dit zou toelaten om de stemmingen, zoals aangekondigd, tussen 16 en 17 uur te houden.

Het werkgelegenheidsdebat zou dan worden afgehandeld vooraleer de stemmingen en de actuele interpellaties plaatsvinden.

De voorzitter : Gezien het geringe aantal mensen dat hier momenteel aanwezig is, zullen we ons onmiddellijk na de mondelinge vragen over dit voorstel uitspreken.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Waarom nemen we die beslissing nu niet ? Er is nu een consensus. We moeten de parlementsleden die zich hebben voorbereid op de actuele interpellaties, op tijd kunnen verwittigen.

De voorzitter : Het parlement zal zich daarover moeten uitspreken. We zullen dit voorleggen na het einde van de actuele vragen, omdat dan iedereen wordt verwacht voor de stemmingen. Het is belangrijk dat deze beslissing door zo veel mogelijk mensen wordt gesteund.

De heer André Denys : Alle fracties zijn het op dit moment eens om het voorstel van de heer De Roo te volgen. Het is beter om deze beslissing nu te nemen.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : De heer De Roo kan volgens het reglement, in plaats van deze vriendelijke mededeling, een motie van orde indienen tot wijziging van de agenda. Als daar unanimité over bestaat, kan deze beslissing worden genomen. Daar bestaan stemprocedures voor.

Ik wil het u niet moeilijk maken, mijnheer de voorzitter, maar als iedereen akkoord gaat, is dit toch perfect aanvaardbaar.

De voorzitter : De vraag werd reeds gesteld aan de heer De Batselier. Ik wil niet in zijn plaats beslissen.

De heer André Denys : U bekleedt op dit moment zijn plaats.

De voorzitter : Zijn alle fracties akkoord met de vraag van de heer De Roo tot wijziging van de agenda ? *(Instemming)*

De wijziging van de agenda wordt aangenomen.

Hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

We komen deze namiddag om 14.00 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.09 uur.*